

Naročnina listu: —

Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . " 6—
 Četrť leta . . . " 3—
 Mesečno . . . " 1-20

Zunaj Avstrije: —

Celo leto . . . " 15—

Posamezne številke

— 16 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računajo po 18 vln,
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust. —

„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo Maribor
 Koroška ulica. 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Razmere in težnje med Čehi.

V dunajskem krščansko socialnem mesečniku »Das neue Oesterreich« (11 zvezek, februar 1918) je praški vseučilišni profesor dr. Fr. Kordač eden izmed duševnih voditeljev zedinjene češke katoliške ljudske stranke, o položaju in stremljenju Čehov objavil članek, v katerem piše med drugim:

»Misel, združiti vse češke politične stranke se je vsed grozeče nevarnosti za kulturno življenje vsega naroda uresničila na ta način, da se je ustanovil narodni odbor (»Narodni izbor«) kot zastopnik vseh ljudskih slojev in da se je ustanovila zveza vseh čeških državnih poslancev (»Češki svaz«). V narodnem izboru je dobila tudi katoliška ljudska stranka z ozirom na svojih 83000 volilcev tri zastopnike.

Delovanje obeh teh korporacij je glede na obrambo grozečih narodnih nevarnosti in na organični razvoj zgodovinsko državnopravnega programa, pospeševal državni preobrat v Rusiji in demokratična oslavo preosnova v Prusiji, ki sta naša pomembni odmevi v besedi našega cesarja o »srednji demokraciji« z ozirom na bodočo ustavno in upravno preosnovo v Avstriji.

Vojaško politični absolutizem in z njim vred nemški »politični predpogoji« (Belangi) so padli in naš pravični in dalekovidni vladar je skušal od obeh povzročeno škodo popraviti z velikodušno amnestijo. V sedaj bolj oproščenem političnem življenju sa se priglasili za vstop v narodni odbor tisti dve politični stranki (nekdanja napredna stranka Mas ryka in napredno državnopravna), ki se prejšnjemu povabilu za vstop nista odzvali. Toda slišali so se tudi glasovi nepolitičnih strank (zveza pisateljev), ki so zanikali kompetenco narodnega odbora govoriti v imenu celega naroda,

istočasno so si pa sami osvajali tako kompetenco se celo v obliki kot najvišji tribunal nad državnimi poslanci in so na ta način zagrenili odborovo predsedništvo starosti zgodovinsko državno-pravne politike ekscelenci dr. Matušu. Ta radikalizem je pod vplivom amnestije naglo napredoval. Najbližji vzroki njegovih uspehov je iskati v gori označeni vsled vojke razburjeni psihi vsega naroda. Bolj oddaljeni vzroki pa segajo daleč nazaj v zgodovino Češke. Ta politični radikalizem na Češkem je naravna reakcija, refleksno gibanje politično narodnega življenja češkega naroda, kateri je trpel vsled sistematičnega nasilstva. To nasilje se ni samo vršilo v neposredno prejšnji triletni dobi trpljenja, marveč vršil ga je tudi absolutizem in dualizem skoro enega stoletja. Zgodovinski spomini na slavno preteklost državne samostojnosti Češke niso izumrli, marveč so v vsem narodu na novo oživeli. Razne faze državno-pravnega boja skozi eno stoletje so postaje križevga pota češkega naroda. Čim bolj je inteligentni in delavni narod postajal iz lastne moči gospodarsko in kulturno krepak, tem bolj je stremil zate da doseže naravni cilj svojega narodnega razvoja. Ta cilj pozna narod iz svoje zgodovine. Je to ideja češke države, ki je bila sklenjena v bilateralni pogodbi med političnim ljudstvom (torej Čehi in Nemci) Češke in med Habsburško dinastijo in opetovano potrjena in zajamčena s slovesnimi državnimi čini in s cesarjevimi besedami.

Toda to najljalnejše stremljenje vsega češkega naroda, kojega gonilno moč tvorijo skupni, medsebojni življenski interesi naroda, države in dinastije, je stalno uničevala zveza dveh gospodstvaljnih gospodskih narodov (Herrenvölker) v cis in transalajanskem absolutizmu ali dualizmu, in sicer večkrat vsled mogočnega vpliva od zunaj.

Ali je čudno, če narod, ozlovoljen vsled iz-

jalovljenja vseh svojih oportunistih in ustavnopravnih sredstev v dobi zadnjega stoletja in vsled upliva sekularnih dogodkov svetovne vojske in njenih psihičnih, da ne rečem psihopatičnih učinkov, obrača svoje oči poln straha in trepeta do te vsemogočne uničevalke oblik, ki so se že preživle? Najboljši politiki merodajnih strank želijo češkemu narodu v tem skrajno kritičnem času kakega velikega češkega Deaka namesto tolikih velikih radikalcev in majhnih maščevalnih politikov.

Bog naj obvaruje, da bi zopetno varanje do viška napetih narodnih upanj ne vzbudilo jeze prevaranega naroda, pred kojega sodnim stolom bi se morali zagovarjati tudi tisti poklicani voditelji naroda in čuvaji njegovega neprodajnega fideikomisa narodnih dobrin, ki ne odobravajo hazard radikalizma, pa vendar ne kažejo na pot, ki bi bila v vseh okoliščinah varna in vredna splošne narodne zavesti o naravnih in zgodovinskih pravicah. Če vladati pomenja videti naprej, tudi zahteva smotreno delo. Videant consules!

Kakor češki profesor v nemškem listu, tako tudi mi kličemo z ozirom na sedanje veliko pričakovanje jugoslovanskega naroda: Bog naj obvaruje, da bi zopetno varanje do viška napetih narodnih upanj ne vzbudilo jeze prevaranega naroda!

Delovanje pododbora Zadrúžne Zveze v Mariboru l. 1916.

(Poročal na skupščini v Celju dne 4. februarja 1918 nadrevizor Vlad. Pušenjak.)

V letu 1916 — tretjem letu svetovne vojske — se je kmetijsko zadružništvo na Slovenskem Štajerskem ugodno razvijalo in izkazuje lepe uspehe.

LISTEK.

Kronovina Štajerska.

Leta 1918 poteče 50 let, kar so se vršili širom slovenke domovine slovenski ljudski tabori, kjer so tisočere množice zahtevale: 1. združitev vseh Slovencev v eno slovensko kronovino z deželno vlado in deželnim zborom v Ljubljani, 2. vpeljavo slovenskega jezika v šole, 3. vpeljavo istega jezika v urade.

V 50 letih se je mnogokaj spremenilo; gospodujoči Nemci in z njimi držača vlada so nagromadili nad našo glavo nebroj krivic in nasilstev, katerih vrhunec je dosežen v svetovni vojni, zlasti v dogodkih, ki so se vrstili prve vojne mesece na Štajerskem in Koroškem. Pokazalo se je popolnoma jasno, da sta nevzdržna dosežanji vladni zistem in znotranja konstrukcija države, ki enostransko in krivično daje vso oblast le Nemcem in Madžarom, vse druge narode pa pritiska ob steno. Pod strahovitimi udarci rokajo obroči zastarelih predsodkov in tisočletni okovi brezpravnih narodov. Korist narodov in države same glasno zahteva, da se podero razdrapani in prepereli plotovi, s katerimi je preteklost v čisto drugačnih razmerah ločila to, kar gre skupaj, in združila, kar ne sodi skupaj. Pasti morajo meje ozkosrčnega provincializma. Nasproti temu zastora avstrijska vlada, kakor je že njena grešna navada, starokopitno načelo, da se le v okviru dosežanji dežel da narodom neka avtonomija, z drugimi besedami: ostane naj vse pri starem, svetu naj se vrže v oči pesek bobnečih fraz o slobodi in avtonomiji: deželni namestniki, okrajni glavarji, sodniki, nemški volksrati, Schulverein in Südmärka bodo že skrbeli za to, da se dosežanji zistem tlačenja in

raznarodovanja ne samo ohrani, marveč še okrepi. Vlada se opira na zgodovinski razvoj, toda kar je nastalo pod vplivom časovnih zgodovinskih razmer, velja tudi le tako dolgo, dokler se te razmere ne spremenijo in nastopijo druge sile, ki neizprosno zahtevajo preosnovitev. Navedimo le eden vzgled: Čez tisoč let je vladal v srednji Evropi graščak nad svojimi podložniki; kdo bi si n. pr. pred 500 ali 200 leti smel misliti, da bo graščinski jarem enkrat odpravljen in bo zadnji hlapec imel volilno pravico in enakost pred postavo kakor visokorodni gospod baron ali grof! Kar se je nekaj zdelo nemogoče in se je kaznovalo kot upor in veleizdajstvo, to je novi čas uveljavil. Enako je z umetno zverženimi deželnimi mejami, kjer nimajo svoje opore v naravi in v ljudstvu. Klasičen zgled slučajno zverženih dežele je ravno kronovina Štajerska. Če se nasprotniki sklicujejo na zgodovinski razvoj in zgodovinsko pravo, jim lahko prav iz zgodovinskega stališča dokažemo, da štajerska dežela nima ne v zgodovini ne v ljudstvu tolike opore, da bi njena sedanja oblika bila nedotakljiva in nujno potrebna bodisi za državo ali prebivalstvo.

Prvokrat se pojavi sedanja štajerska dežela v zgodovinski luči iz goste megle davne preteklosti takrat, ko Rimljan raztegne svojo oblast čez naše dežele. In v tej prvi obliki vidimo, da današnja Štajerska ni tvorila enote, marveč je blizu tam, kjer gre sedaj od Mure do kranjsko-koroške meje narodna meja, šla meja med Norikom in Panonjo. V upravi je bil Rimljan mošter; ko je zavlada v naših krajih, je pustil staro razdelitev, le da je dežele na Balkanu gori do Donave združil v veliko upravno celoto Norik, današnja Štajerska pa je ostala ločena v Norik in Panonijo. Dočim so starejši zgodovinarji uvažili, da so pred prihodom Rimljanov prebivali po Panoniji in Noriku Slovenci, katerim so se pozneje pridružili še maloštevilni Kelti (Trstenjak), je med novejšimi zgodovinarji prevladalo mnenje, da

so pred prihodom Rimljanov v spodnjem delu Štajerske, v Panoniji, prebivali Iliri, Slovanom sorodno pleme, v Noriku pa Kelti, torej že takrat dvojna narodnost v naši deželi in zato delitev v Panonijo in Norik narodopisno opravičena. Ta razdelitev je ostala več ali manj nespremenjena, dokler je Rimljan vladal v naših krajih. Ko je pa propadlo zahodno rimsko cesarstvo, se vleže gosti mrak čez našo deželo, čez katero se valijo ob preseljevanju narodov vsakovrstna ljudstva proti solnčni Italiji.

Ko potem v 8. in 9. stoletju nekoliko posijejo žarki zgodovinskih virov skozi gosto meglo, vidimo naenkrat celo današnje Štajersko zasedeno po Slovincih, mesto starega Norika nastopa novo ime Karantanija, h kateri je poleg današnje Koroške pripadal večji del današnje Štajerske, vzhodni in južni rob se je pa še zdaj štel k Panoniji in je bilo tako še do Metodjevih časov, ker je njegova oblast kot nadškofa panonskega segala do Ptujca. Karol Veliki je organiziral na tleh današnje Štajerske mejne marke kot predstraže frankovske države, o kaki upravni enoti v okviru današnjih deželnih mej ni govora takrat. Organizatorični talent Karola Velikega je spoznal, da tu kaka upravna celota ni umestna. Najbolj je to razvidno iz njegove odredbe leta 811, da naj Drava dela mejo med oglejsko in solnograško cerkvijo; kar je sveta desno od Drave, spada pod oblast oglejskega patriarha, kar je pa levo od Drave, pod solnograškega nadškofa. Ta razdelitev je bila zelo važna ter je ostala v veljavi do leta 1751, ko je bil patriarhat zatrt.

Sele v poznejših stoletjih se je začelo kristalizirati to, kar danes imenujemo štajerska kronovina. Nemški zgodovinar Zahn sam priznava, da je naša dežela nastala za pravo le na privatni podlagi, dasi z odobrenjem države.

(Konec prih.)

Ustanovitev novih zadrug je bila nemogoča, to delo se bo vršilo po vojski, ko bo potrebno ustanoviti še razne vrste zadrug, zlasti nakupovalnih in prodajalnih zadrug, kojih potreba je od dne do dne bolj občutna. Stanje članic je ostalo isto kot v preteklem letu; organizacija je štela 102 posojilnice in 17 gospodarskih zadrug. Posojilnice so večinoma Raiffeisenovke in sicer 87 po številu, le 15 posojilnic so mešanega ustroja.

Denarne zadrug.

Število članov in letu 1916 je padlo od 27.928 članov na 26.776. Ta pojav izvira iz tega, ker nikdo ne išče posojil, pač pa se ista vračajo in člani, ko povrnejo posojilo, izstopajo iz posojilnic. S padanjem števila članov moramo računati, dokler to vojska trajala. Denarni promet se je zvišal od 25.735.430 K 2 v na 53.583.024 K 30 v, se je torej več kot po dvoji. Naraščanje prometa je posledica velikega dotoka hranilnih vlog in rednega plačevanja obresti, ter znatnega odplačevanja glavnice. Stanje hranilnih vlog se je povzdignilo od 19.593.525 K 73 v na 29.445.136 K 90 v. Vsi solidni denarni zavodi izkazujejo mnogo hranilnih vlog, ki pomenijo v denar spremenjen inventar.

Napačno je iz tega dejstva sklepati, da se je gospodarski položaj kmetijskega stanu v vojnem času zelo zboljšal. Ako bi hoteli kmetje imeti isti inventar (živi in mrtvi), kakor so ga imeli pred vojsko, ako bi hoteli imeti svoja posestva tako obdelana, ko v mirnem času, svoja poslopja v ugodnem, dobrem stanju, in ako bi hoteli razpolagati z onimi zalagami, s katerimi so razpolagali v rednih razmerah, bi od obilice vlog, ki so pritekale v času vojske v denarne zavode, ne ostalo prav nič, pač bi pa ostal marsikateri kmet, ki je bil pred vojsko zadolžen, še tudi zadolžen naprej. Mnogokrat se kaže na visoke vinske cene in na ogromne svote, katere dobi kmet za vino.

K temu se mora priomniti, da je že bil čas, da je vinogradnik, ki je leta in leta delal z izgubo, ki se je moral zadolžiti, ko je prenavljal vinograde, dobil povrnjene svoje strdške in da si je pripravil malo zalogo za slabe vinske letine po vojski in za čase, ko bodo vinske cene spet nizke in se bo vino zelo težko spravilo v denar. Posledica obilice hranilnih vlog je padanje obrestne mere za hranilne vloge. Popolnoma napačno je in kaže nepoznavanje gospodarskih razmer in razmer na denarnem trgu, kdor zahteva v sedanjih časih jednako obrestovanje kot v mirnih časih.

Že leta 1916 se je od strani pododbor na združnih shodih, kakor tudi v časopisju opozarjalo na potrebo znižanja obrestne mere in priporočalo, naj bi vse slovenske posojilnice na Slovenskem Štajerskem glede obrestne mere jednotno postopale. Vesel pojav je, da se bliža ta naša želja uresničenju, ker želi Zadruga Zveza v Celju, da se določi jednaka obrestna mera za hranilne vloge slovenskih posojilnic in priporoča svojim članicam, da se tozaedno z našimi članicami dogovore. S tem korakom odpade za mnoge zadrug tudi pomislek, da ne morejo znižati obrestne mere z ozirom na ostale posojilnice. Skušnje v zadnjih letih so sicer pokazale, da ni visoka obrestna mera vaba za vlagatelje, temveč ulede zadrug in zaupanje ljudstva, vendar se še najdejo zadrugarji, ki še preveč upoštevajo visoko obrestno mero, dočim ljudstvo v sedanjem času skoraj prav nič ne gleda na obrestno mero.

Priporoča se, da posojilnice znižajo splošno obrestno mero na 3%, kar je že mnogo posojilnic letos storilo, precej že celo lansko leto. Na ta način bo mogoče posojilnicam, ker obrestujejo Zveze naložbe po 4%, vsaj nekaj zaslužiti, da morejo pokriti svoje upravne stroške, ki so pri zadrugah, ki imajo nastavljen uradništvo, večje kot pred vojsko, ker morajo plačevati draginjske doklade uradništvu, višje so pa pri vseh posojilnicah radi tega, ker se mora plačevati 100% doklada k rentnemu davku. V mnogih združnih krogih se premišljuje, ali bi ne kazalo ta povisek rentnine odvaliti na vlagatelje. Rentni davek je namreč davek, katerega posojilnice popolnoma prostovoljno namesto vlagatelja plačujejo, znaša pa v sedanjih razmerah, z vojno doklado vred, pri vseh naših posojilnicah okrog 30.000 K na leto, pri večjih posojilnicah po 1000 K in še več. Z znižanjem obrestne mere bodo posojilnice pridobile sredstva, da bodo lahko same trpele povisek rentnine, ker bi bilo težavno, povzročalo bi namreč zelo mnogo dela, odvaliti rentni davek na vlagatelje, težko izvedljivo pa tudi radi tega, ker bi kmetijske posojilnice, oziroma cela organizacija, prišla v silno slabo luč, ako bi ista ta davek odtegovala vlagateljem, dočim bi druge organizacije, kakor dostaj tudi v bodoče plačevale ta davek same. Posledica zgoraj opisanih razmer je, da so posojila padla od 16.932.560 K 67 v leta 1913 na 16.807.086 K 75 v leta 1914, na 15.146.962 K 83 v leta 1915 in na 11.549.427 K 66 v leta 1916. Posojila bodo padala še naprej, dokler bo trajala vojska, izvršuje se tiho razdolževanje kmetijskih posestev, bodo pa začela naraščati kmalu po vojski, ko bo kmet potreboval velike zneske za zboljšanje svojih zemljišč, za popravilo stavb in ko ne bo dobil dohodkov iz živinoreje, katere neobhodno potrebuje, ako hoče v rednih razmerah gospodariti, ne pa v razmerah, katere se pričakujejo po vojski. Odvisen denar, ki ga izkazuje celotna organizacija, se

je povzdignil od 5.485.737 K 58 v v letu 1915 na 15.160.531 K 78 v, se je torej potrojil. Kredit imajo le tri posojilnice, sedaj samo dve.

Veliko odvisnega denarja povzročajo posameznim posojilnicam kakor tudi Zvezam mnogo skrbi, ker ni mogoče za istega doseči primernega obrestovanja, razmere, katere je povzročila vojska. Zadrug se podpisovale v znatni meri vojna posojila in sicer se je podpisalo sedmih vojnih posojil 2.110.000 K, dvakrat toliko, kakor znašajo rezervni fond zadrug. Mnenje, da naj zadrug velik del vlog naložijo v vojno posojilo, je krivo, ker so vloge last vlagateljev, s katerimi hočejo prosto razpolagati; torej mora vsaka posojilnica biti vsak čas v stanu isto povrniti. Stranke, osobito vlagatelji, so podpisali po prizadevanju posojilnic pri istih, oziroma drugih podpisovalnicah, gotovo nad 5 milijonov K vojnih posojil. Skrb za likvidnost lastnih vlog, kakor tudi dejstvo, da niti posamezniki kapitalisti, niti velike organizacije industrije in trgovine niso drugih sredstev, kakor kvečjemu svoje rezerve, tuintam del delniškega kapitala, nikakor pa ne onih sredstev, katera so kot vloge last strank, ali onih sredstev, ki pomenijo le v denar spremenjen inventar ali zaloge, katera sredstva bodo pa v rednih razmerah rabili za nabavo surovin, za ureditev svojega obrata, naložile v vojna posojila, je bilo merodajno za postopanje kmetijskih posojilnic.

Čisti dobički posojilnic so narasli od 81.078 K 24 v leta 1915 na 116.102 K 93 v leta 1916. Rezervni fond posojilnic so narasli od 470.208 K 30 v i. 1915 na 1.079.130 K 87 v leta 1916, je torej prvi milijon K prekoračen. Rezervni fond vseh članic na Spodnje-Štajerskem pa znašajo 1.118.365 K 70 v, lep uspeh združnega dela na Spodnjem Štajerskem.

Gospodarske zadrug.

16 delujočih gospodarskih zadrug izkazuje zelo lepe uspehe v poslovnem letu 1916. Iste so štela 2060 članov, število je le malo poskočilo, kar je posledica vojnih razmer, pač pa se je promet podvojil in znašal 2.006.362 K 87 v. Čistega dobička so zadrug napravile 33.373 K 12 v, približno devetkrat toliko, ko v prejšnjem letu. Rezervni zakladi so narasli na 39.234 K 83 v, so se skoraj podvojili. Izgube izkazujejo 4 zadrug v znesku 1282 K 36 v, ista je manjša ko v letu 1915 in je v treh slučajih posledica vojnih razmer, pri jedni zadrugi pa je nastopila vsled mnogih popravil. Veselo dejstvo je, da so zadrug odplačale velike zneske izposojil in se tako okrepile, da ni le njih obstoj zasiguran, temveč bodo po vojski lahko v večjem obsegu, ko dosedaj vršile svoje naloge. Dela se nato, da se pri vseh gospodarskih zadrugah, ki izkazujejo le malo lastne glavnice, zlasti deležev, isti pomnože.

Uspehi v devetem letu delovanja pododbor v Mariboru so v vsakem oziru ojačili organizacijo, ki se bo, prosta vseh ovir, posvetila nadaljnjemu združnemu delu.

Združno delo v bodočnosti.

Uspehi Štajerskih kmetijskih zadrug so tudi v tretjem vojnem letu zelo ugodni, v rednih razmerah bili bi še ugodnejši. Čim dalje trajajo neredne razmere, tembolj se občuti vrzel v naši organizaciji — blagovna centrala za Spodnje-Štajersko in potreba skupnega nakupa in skupne prodaje potom že obstoječih zadrug, oziroma potom nakupovalnih in prodajalnih zadrug, katere se še naj ustanove tam, kjer so dani vsi potrebni predpogoji. O ustanovitvi blagovne centralne in o povzdigi blagovnega prometa se bo razpravljalo na današnji skupščini ter ustvarili potrebni predpogoji za razširjenje blagovnega prometa potom kmetijskih zadrug.

Bolj kakor kedaj poprej bo potrebno, da vojski kmet vse potrebščine, katere rabi v kmetijstvu, v prvi vrsti umetna gnojila, krmila in semenje, nadalje stroje itd. skupaj nakupuje, da si zasigura dobro blago po primerni ceni, potrebno pa bo delati na to, da dobe trgovine z umetnimi gnojili, krmili in semenjem kmetijske organizacije v roke, kar je neobhodno potrebno, ako se želi kmetijsko produkcijo zvišati in povzdigniti posamezne panoge kmetijstva. Skupen nakup in skupna prodaja potom združne organizacije z izključanjem nepotrebnih prekupcev itd., pa je potrebna radi tega, da bo mogel kmet po vojski si nabaviti inventar, katerega je moral oddati, da bo mogel izhajati in nositi velika bremena, katera ga čakajo. Država išče razne nove vire dohodkov, dobi iste lahko z upeljavo novih monopolov, n. pr. monopolizira naj umetna gnojila, razpečevanje istih naj pa poveri kmetijski organizaciji.

Druga važna naloga bo dobiti domlostilo za združne delavce, tainike, poslovodje, člane načelstva in nadzorstva, katere smo izgubili. V to svrhu bo treba prirejati po vojski tečajje za izobrazbo funkcionarjev, ker bodo zadrug le tedaj uspevale, ako bodo imele sposobne voditelje. Važna naloga združništva, posebno pri nas Slovincih, je, da skrbi za povzdigo raznih kmetijskih panog potom prirejanja tečajjev, splošnih gospodarskih, kakor tudi posebnih za posamezne gospodarske panoge, katero nalogo bo vršila organizacija po vojski še v večji meri, kakor prej, ker gospodarski pouk v času vojske skoro popolnoma počiva.

Govorilo in pisalo se je v zadnjem času zelo mnogo o konsolidaciji slovenskega združništva. U-

metno je, da tudi o tem vprašanju spregovorimo, ker je ravno štajerski pododbor bil isti, ki je vedno delal na to, da se doseže neka jednotnost med slovenskimi zadrugami na Štajerskem. To delo seže že v leto 1911 nazaj, na skupščini v Celju leta 1915 v Celju se je sprejel predlog dr. Korošca, da se naj dela za zjedinenje na združnem polju. Odkrito se mora priznati, da je pretežna večina zadrugarjev na Slovenskem Štajerskem mnenja, da je skrajni čas, da nastopi na gospodarskem polju skupno delo v prid slovenskega kmeta, kakor tudi meščana. Tudi krogi, kateri prej tega niso hoteli uvideti — o vzrokih je najboljšo, da molčimo — prihajajo do prepričanja, da ni mogoče zadrževati gibanja za dosego skupnega dela na gospodarskem polju in za odstranitev vsega, kar onemogočuje skupno delo. Pokazalo se je spet, da so razmere močnejše, ko ljudje in njih stremjenja, zato lahko z zadovoljstvom beležimo, da se pričena doba skupnega dela.

Kakor že omenjeno, priporočata obe združni organizaciji slovenski jednotno obrestno mero za vloge, a pri tem ne sme ostati. Za varnost posojilnic kakor tudi porokov je velevažno, da je posameznik član samo jedne zadrug z neomejeno zavezo, zato je v interesu združništva, ako se prične delo v tem smislu, da uredimo članstvo in da v bodoče nobena zadruga z neomejeno zavezo ne sprejme člana, ki je včlanjen že pri drugi zadrugi z neomejeno zavezo. V naši organizaciji smo s tem delom že par let pred vojsko začeli, isto se da izpeljati, ako vse posojilnice v posameznih okrajih polagoma uredijo svoje članstvo, v bodoče pa strogo gledajo na to, da ne sprejmejo kot člana stranke, ki je včlanjena drugod. S takim postopanjem pa se bo po vojski onemogočilo prezadolženje posameznikov, ki so mnogokrat romali od posojilnice do posojilnice, napravili ogromno dolga, a — plačevali poroki, posojilnice pa imele mnogo nepotrebnih sitnosti in dela. Umetno bo tudi, da se uredi okoliš zadrug, da ne bodo več ko dve zadrugi Raiffeisenovki imeli isti delokrog.

Ko bodo nastopile denarne krize, bo velevažno, ako bodo slovenske zadrug glede podeljevanja posojil jednotno postopale. Za likvidnost posojilnic je neprecenljive vrednosti, ako se splošno uvede načelo da mora vsak posojiljemalec pri Raiffeisenovkah pri vsakem plačilu obresti vsaj 2—5% glavnice povrniti. Tudi glede poročstva itd. bi bilo velevažno jednotno postopanje. Sodelovanje pri ustanovitvi strokovnih šol naj bo naloga vseh slovenskih zadrug. Ako se bo skupno postopalo, bo mogoče izkoristiti vse dragocene izkušnje, katere je kmetijsko združništvo napravilo.

Poleg navedenih točk pride v poštev in sicer ne v zadnji vrsti, kar zahteva ugled slovenskega združništva, da se mirno in brez vsakega razburjenja razdruži vse one zadrug, katere ne delujejo ali nezadostno, oziroma nimajo življenjskih pogojev v sebi. Mogoče bo se dala katera izmed teh zadrug povzdigniti, oziroma obuditi k novemu življenju, če se bo pritegnilo k sodelovanju kroge, kateri so dosedaj stali izven zadrug, ako bodo pri isti sodelovali vsi za združništvo vneti in sposobni ljudje v okolišu brez razlike.

Položaj kmetijskega stanu po vojski ne bo sijaen, mnogo dela čaka, da se zacelijo rane, katere je vsekala vojna kmetiskemu stanu. Kmetijsko združništvo je poklicano, da sodeluje pri vseh akcijah, kojih namen bo povzdiga kmetijskega stanu; zato je potrebno, da vsi združni delavci po vojski še v večji meri, ko pred vojsko, vrše svoje dolžnosti.

Obmejna slovenska trdnjava.

Sv. Duh na Ostrem Vrhu, 4. febr.

Kdo se ne spominja z veseljem prekrasnega razgleda, ki mu ga je nudila trdnjava obmejnih Slovincov, cerkvice Sv. Duha na Ostrem Vrhu? Rodoljubi so z veseljem spoznavali, da še slovenski kmet obdeluje tu okrog svojo zemljo, da njegova posest sega še proti severu, v lučansko župnijo. Še ni dolgo, ko so slovenski izletniki, stoječ pri cerkvi Sv. Duha, določevali, kje bi naj tekla severna meja Jugoslavije. Od tistega poletnega dne do danes pa je jugoslovanska misel toliko napredovala, da je našla odmev povsod, kjerkoli stanujejo Slovenci.

Tudi pri Sv. Duhu jih je prav mnogo, ki se zavedajo, kaj so, saj so že zavedni domoljubi zbirali doneske za Tiskovni dom v Mariboru, saj zahaja mnogo dobrih slovenskih časopisov tudi na Ostri Vrh. Kes je, da zapiha in zažvižga marsikatera ostra in mrzla burja od severa, ki je sovražna novim jugoslovanskim mislim in načrtom, pa možje slovenske korenine se zavijejo v tople kožuhe in mrzle burje jim slovenskega mišljenja ne umorijo v njihovem srcu.

Torej, kremeniti in trdni narodnjaki na višini Kozjaka: Oči vseh Slovincov so uprte v vas. Zavedajte se, da je vaša cerkev odlična slovenska obmejna trdnjava! Če nastavite na svojih višinah da-

tekošne kanone svoje neomahljive odločnosti in zavednosti, bo vaš glas zdramil one, ki so nižje pod vami proti severu. Ako zahrumi na Velikem Boču, seže glas do Gradišča, Lučan in Kaplje. Podajte si roke z Remšničani, stanujočimi okrog Radla, in na vzhodu s Sv. Križem in Sv. Jurijem. Iz vseh teh obmejnih krajev naj zadoni odločen glas:

Sprejmi nas, nova Jugoslavija, za svoje inženirje! Mi bomo sprejeli težko nalogo, da postavimo močne mejnike na tvoji severni meji.

Jugoslovanska deklaracija.

Duhovščina dekanije Dravsko polje s trpečim srcem opazuje strašno gorje in grozovita bremena, ki jih je svetovna vojska naložila ljudstvom. Zato najiskreneje želi, da bi nastopili kmalu boljši časi in da bi se vse javno življenje držav in narodov uredilo tako, da bi kaj takega ne bilo več mogoče. Zato iz vsega srca pozdravlja vsak korak, ki bi mogel prinesiti narodom trajen mir in resnično svobodo. 1. Zato se pridružujemo državno-pravni izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 v celnem obsegu, ker le na ta način je jugoslovanskemu narodu zagotovljen obstoj, miren razvoj in blišča bodočnost. Tisočletja je preival jugoslovanski narod svojo kri za druge narode, zato zasluži in mu gre po božji in naravni postavi, da mu iz prelite krvi vzklije samostojnost in svoboden razvoj pod habsburškim vladarjem. 2. S spoštljivo udanostjo se zahvaljujemo sv. Očetu Benediktu XV., varuhu resnične svobode in zaščitniku zatiranih, za njegovo apostolsko delovanje za skorajšen in trajen mir in ureditev razmer med narodi in državami na podlagi pravičnosti in ljubezni. 3. Z navdušenjem pozdravljamo prizadevanje ljudomilnega cesarja Karla za mir in njegovo vlado, da hoče dati enako pravico vsem narodom. Naj se uredi Avstrija tako, da bode zagotovljen državi trajen mir in proevit, s svobodnimi narodi brez tujevladja. — Sledijo podpisi vseh dekanijah duhovnikov.

Koroške Slovenke za deklaracijo. 90 žen in mladenk iz Marije na Zili pri Beljaku se z navdušenjem pridružuje izjavi jugoslovanske deklaracije z dne 30. maja 1917. Koroške Slovenke, na plan!

Krajni šolski svet na Rečici ob Savinji se je v seji dne 30. januarja 1918 pridružil jugoslovanski deklaraciji ter izreka popolno zaupanje poslancem našega trpečega naroda, osobito načelniku dr. Korošcu. Bog živi neustrašene bovitelje in mučenike za ljudsko blaginjo prihodnje avstrijske Jugoslavije! Načelnik: Anton Turnšek Jr. — Isto izjavlja tudi požarna bramba v Rečici. Za načelstvo: Z. Deleja, načelnik, F. Štiglic, nač. namestnik.

Trg Ptujška gora za deklaracijo. Občinski odbor trga Ptujška gora je v svoji seji dne 3. februarja 1918 soglasno sklenil, da se pridruži izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917, ki zahteva, da se Slovenci, Hrvati in avstrijski Srbi združijo v lastno državo pod slavim habsburškim vladarjem. — Občinski odbor trga Ptujška gora, dne 3. februarja 1918. J. Horvat, župan.

Pet občin župnije Sv. Anton v Sl. goricah je poslalo Jugoslovanskemu klubu na Dunaju naslednjo izjavo: Soglasno in navdušeno pozdravljamo deklaracijo naših poslancev v državnem zboru z dne 30. maja 1917 za združeno Jugoslavijo pod žezlom staroslavne dinastije Habsburžanov. Vsi kot en mož stojimo za našimi poslanci, pripravljeni zastaviti vse svoje moči, dokler ne bomo združeni v svobodni Jugoslaviji. Izjavljamo in povdarjamo, da tudi Slovenci severno od Drave iščemo svojo bodočnost, napredek in procvit le v ustvarjenju zgoraj omenjene deklaracije. Slede pečati in podpisi občin: Sv. Anton, Cogetinci, Andreinci, Čagona in Župetinci.

Občina Gornja Ložnica pri Slov. Bistrici je v svoji seji dne 2. t. m. z navdušenjem sprejela jugoslovansko deklaracijo enoglasno. Vzroke je tudi našela v tej deklaraciji: 1. Ruski Poljaki, ki so se vojskovali proti Nemčiji in Avstriji, dobe svoje kraljestvo. 2. Hrvatska nam bo lažje pomagala, če bo ločena od Ogrske. 3. Narodnostni boj se bo zmanjšal, ako se ustanovijo narodne vladarine. Kar je Bog združil, naj človek ne loči!

Frama, Rače in Limbuš za deklaracijo. Slovenke iz Frama, Rač in Limbuša pri Mariboru so podpisale naslednjo izjavo: Možje in sinovi, očete in bratje krvavijo daleč proč v bojnih vrstah za domovino in cesarja. Da bi bili doma, zglasili bi se zljaj, ko gre za rodno grudo in naroda bodočnost, enako silno, kakor silno odmeva orožje v njihovi roki. Tako pa se zglasimo me, slovenske žene in slovenska dekleta iz Frama, Rač in Limbuša za nje in poleg njih. Samotne zapuščene ne čuvamo samo zvesto domačega ognjišča, ne radimo le bedne dece in drugih svoicov, temveč prehranjamo s svojim znojem državo. Zato se izjavljamo odkrito in možem enakovredno za deklaracijo Jugoslovanskega kluba dne 30. maja 1917, se zahvaljujemo jugoslovanskim poslancem za možati nastor ter jih prosimo, da trdni in neizprosni priborijo našim junakom svoj lasten dom, deci pa srečnejše dni. Sledijo podpisi

žen in mladenk iz Frama, iz Rač in iz Limbuša p. Mariboru.

Crešnjevce pri Slov. Bistrici. Možje, fantje, žene in dekleta iz občine Crešnjevce pri Slov. Bistrici so s 165 podpisi odločno in jasno pokazali, da nočejo biti več sužnji kakega naroda, temveč popolnoma svobodni v jugoslovanski državi pod habsburškim žezlom. Zavedajte se svoje svete narodne dolžnosti tudi še vse ostale slovenske občine in ne spite v teh resnih, za več sto let odločilnih trenutkih, ko se celo drugi državni potegujejo za našo prostost. Navdušijo naj nas besede dosedaj javnosti še nepoznanega pesnika:

Moj narod, pusti staro spanje,
prostost ti sam poišči si,
na drugi up ti ves zaman je!
Povem ti: drugi vsi rodovi,
k prostosti stegajo roke,
z njih stari padajo okovi!

Žene in dekleta župnije Gomilsko so poslale Jugoslovanskemu klubu na Dunaju sledečo izjavo: Podpisane zahtevajo, da se prejkoprej združijo vsi Jugoslavlani v samostojno jugoslovansko državo pod žezlom habsburške vladarske hiše, kakor je to izrazil Jugoslovanski klub v državnem zboru v svoji deklaraciji dne 30. maja 1917. Ob enem hvaležno in iskreno pozdravljajo prizadevanja sv. Očeta in našega ljubljene cesarja Karla I. za skorajšen pravičen mir. (Sledi 481 podpisov.) — Nasprotniki se pritožujejo o „strastni“ agitaciji naših voditeljev, zlasti duhovnikov, za jugoslovansko deklaracijo. A take agitacije nam ni potreba, oskrbujejo jo naši nasprotniki sami. Zakaj, čim bolj oni divjajo in rjujejo, tem bolj se vzbuja in se zaveda naš narod.

Žene in dekleta župnije Zavodnje zahtevamo izvršitev majniške jugoslovanske deklaracije za narodno in gospodarsko samostojnost pod habsburškim žezlom. Darovale smo svoje može, sinove in brate; do skrajnosti žrtvujemo vse moči v trdem delu in trudi in strbi. Zato zahtevamo tudi svoje pravice. (205 podpisov.)

Obrež pri Središču. . . in bodo združili otroci slovenski, se v rod velikanski, sovražnikom v strah. . . V tem smislu sta podpisali jugoslovansko deklaracijo občini Obrež in Grabe in sicer Obrež: 111 mož-fantov, 198 žen-deklet, Grabe: 63 mož-fantov, 112 žen-deklet. Naša danica je že zasvetila ter bo zdrobila nasprotnike v prah. Za podpisane žene in dekleta: Marija Črček in Alojzija Serec.

Ljubno. Slovenske žene in dekleta v Ljubnem v Savinjski dolini žele, da „Straža“ izvestno priobči sledeče vrstice: Tudi me ljubenske žene in dekleta slovesno izjavljamo ter pred širnim svetom priznavamo, da želimo ujedinjenja slovensko-hrvatsko-srbskega naroda pod habsburškim žezlom. Usodepolna vojna nam s kruto silo grabi naše ljubljene može, očete in brate, nas doma ostale pa napadata beda in trpljenje. Kri naših mož in mladeničev ter trpljenje nas slovenskih žen in deklet bodi nam odkupnina za rešitev našega ljubljene slovenskega naroda. Zategadelj zahtevamo kot varuhinje slovenskega doma v svojem imenu kakor v imenu naših dragih bojnikov in otrok za naš že dolgo tlačen narod ujedinjenja, samostojnosti in neodvisnosti. — 436 podpisov.

Za Jugoslavijo so se še izjavili: Duhovniki dekanije Zavrč, nad 50 zagrebških duhovnikov in bogoslovci senjsko modruške ter djakovske škofije. Občine: Gornja Ložnica pri Slov. Bistrici, Zabnkovje pri Sevnici, Bojsno pri Brežicah, Sp. Gašteraj in Malna v Slov. goricah, Poljčane, Stanovsko, Brezje, Luščka vas, Kapela pri Radencih, Globoko pri Brežicah, Griže pri Celju, Pacinje, Mezgovci, Samušani, Formin, Mu-retinci pri Ptuj, Slivnica pri Celju, Sevnica ob Savi, Radislavci pri Ljutomeru, Pletenje pri Brežicah, Podčetrtak, Sv. Rok ob Sotli, Kristancipri Ljutomeru. Žene in dekleta: Bohova pri Mariboru (50), Plitviški Vrh pri Radgoni (46). Poenci pri Ptuj (234), Zavodnje pri Šostanj (205), Vrzej (200), Vrhole pri Laporju (24 mož, 25 mladeničev, 50 žen in 44 mladenk), Šostanj (391), Gornja Polskava (96), župnija Ljutomer: Cven (334), Babirci (136) Sv. Kamenščak (57), Cezanjevci (77), Meketrjak (84), Stara c sta (182), Norsinci (93), Rečca ob Savinji (705), Žalec trg (444), Vrbe (160), Gornja in Sp. Ložnica (25) trg Konjice (56), Gabrovlje (113), Tečina (77), Konjiška okolica (77), Sv. Kunigunda (262) Žča (237), Kapela pri Radencih (524), Pacinje pri Ptuj (238), Kunigunda na Pohorju (262), Novaštifta (316), Moretinci (86), Dramlje (289), Zdole pri Brežicah (nad 300), Obrež pri Središču (198 in 111 mož in mladeničev), Grabe (112 ter 63 možkih), Solčava (157), Križevci (100), Ormož Pa.lovci, Pavlovski Vrh in Hardek (302), Brebrvnik (320), Sv. Miklavž (139) Sv. Lenart (245), Oslušovci (34), L.šnica (34) Vinski Vrh (43) župnija Sv. Peter v Sav. dolini (530), Sv.

Peter (142), Roje (64), Dobrteša vas (89), Spodnje Grušovlje (54), G. rne Gruševlje (69), Zalog (37), Podlog (74) Gornja Hudinja pri Celju (76) Goriški begunci v Hočah (28) in vsi posestniki v Trbovljah.

Državni zbor.

V torek, dne 5. februarja, se je zopet začela zasedanja državnega zbora. Seja je bila slabo obiskana. Minister Homan je predložil zakonski načrt o predpravicah civilnih inženirjev in civilnih geometrov ter o sistematični izrabi električne energije. Po dosedanjih cenitvah razpolaga država z vodnimi silami 1.7 do 5 milijonov izrabljivih konjskih sil. Ako se posreči izrabi 4 milijone konjskih sil, bomo prihranili na premožu 22% milijona ton, to je skoraj 50% cele produkcije v normalnih časih. Treba je le, da sistematično uredimo izrabljene električne energije, čemu naj služi predležeci zakon.

Nato je prišlo do dogodka, ki pomeni za vlado in nemške stranke precejšen poraz. V začetku seje so namreč stavili Ukrajinci nujno vprašanje glede obupnih prehranjevalnih razmer v vzhodni Galiciji, ter zahtevali takojšnjo otvoritev debate. Navzlic temu, da so nemški socialni demokrati hiteli nemškimi nacionalcem na pomoč, je bila interpelaciji, ki jo je podal poslanec Levickij v imenu Ukrajinskega kluba, priznana nujnost z 91 proti 90 glasovi. Za predlog so glasovali vsi Slovani in pa nemški svobodni socialist Stark. V debati o ukrajinski debati so govorili poslanci Levickij, Bugatto, Roškár, Wrobel, Aust in Kalina, ki so vsi povdarjali, kako obupne razmere vladajo glede prehrane v nemških deželah. V vladnem in nemškem taboru je radi tega izida glasovanja nastala precejšnja nevolja in zmeda. Pokazalo se je, da če bi slovanski poslanci bili vedno na mestu, bi lahko vlada in Nemci doživeli večkrat taka neljuba presenečenja.

Poslanec Roškár je pričel svoja izvajanja v slovenščini. Nemško je nato navajal resne pritožbe neenakomernega rekviriranja na Štajerskem. Položaj kmetijske prebivalstva na Slovenskem je skrajno žalosten; veliko nevoljo vzbuja dejstvo, da se vsako leto pripeti mnogo slučajev, da je vsled brezbriznosti poklicanih činiteljev mnogo dragocenih živil uničenih in pokvarjenih, da niso več za človeški živož uporabna. Pri oddaji krme in slame ni nobenega reda, ker še do danes niso na jasnem, koliko sena in slame bi naj pustili kmetu za vsak komad goveje živine. Po mestih, kjer je mogoče marsikje nakupljenih mnogo živil in krmil, ni nobenega pregledovanja, ni nobenih rekvizicij, rekvizicije so samo za kmetstvo prebivalstvo. Resno svari vlado pred nevarnostjo, ki bi nastala, ako bi naše kmetstvo prebivalstvo bilo prisiljeno izgubiti veselje do dela. (Burno odobravanje.)

Po triurni razpravi o rusinski interpelaciji tje zbornica pričela drugo branje državnega proračuna za leto 1917-18. Poročevalec poslanec Steinwender je poročal, da celokupni izdatki proračuna znašajo 23.832'8 milijonov K, deficit 18.972 milijonov K. Od izdatkov odpade 12.000 milijonov K na vojne stroške armade in 6142'2 milijonov K na vojne izdatke civilne uprave. Od teh civilnih stroškov gre za vzdrževalnine 3432 milijonov K, za begunsko oskrbo 993 milijonov K, za draginjske doklade za državne nastavitve, delavce, duhovnike in učitelje 955 milijonov K, za obnovitev od vojne razdejanih pokrajin 364'49 milijonov K, za druge vojne pomožne akcije 396'8 milijonov K. Trajni izdatki proračuna znašajo 5690'5 milijonov K, katerim stojijo nasproti dohodki 4860'7 milijonov K, oziroma, ako odštetejemo prehodni dohodek vojnega davka v znesku 798'3 milijone K, trajni dohodki 4062.4 milijonov K. Napram letu 1913 so narasli redni državni izdatki za 2229 milijonov K, od katerih odpade 1958 milijonov K na obresti na državne dolgove. Dohodki so narasli za 1000 milijonov K. Poročevalec dr. Steinwender povdarja, da je vse naše javno gospodarstvo v rokah vsemogočnih dunajskih bank, ki komandirajo časopisju in umetnosti, birokraciji in vladi, in ki so tudi gospodarji nad gospodsko zbornico. Krivda dunajskih bank je, da smo finančno tako slabo pripravljene in da nas je rešil katastrofe le tiskarski stroj, ki tiska bankovce. Vlada je tako odvisna od velikih bank, da se ne more resno pobrigati za ozdravljenje državnega gospodarstva. Vlada tlačani bankam, varuje in reguje jih, dobavlja jim vse, kar je potrebno za vojno industrijo, one pa nimajo drugega opraviti, kakor zračunati vojne dobičke in pobasati denar v svoje velike blagajne.

V debati o proračunu se je med drugimi oglašil tudi poslanec dr. Laginja. Izvajal je: Poročilo, ki ga je podal referent v imenu večine proračunskega odseka o državnem proračunu, vsebuje tako ostro in resno kritiko državnega gospodarstva, da ozičiji ne preostaja mnogo besed. Obširno razpravlja dr. Laginja o prehranjevalnih razmerah v Istri, kjer je beda priklopela do vrhunca in kjer grozijo neizmerne in nedogledne posledice. Jugoslavlani odklanjamo proračun.

Češki socialist poslanec Habermann izjavlja, da Nemci še vedno sanjajo o vojaško zmagovitem miru, ni pa merodajen samo vojaški položaj, marveč

tudi gospodarski. Ministrski predsednik je prokrel ves češki narod, Čehi mu tedaj ne morejo zaupati. —

V seji dne 6. februarja je zbornica nadaljevala glavno razpravo o državnem proračunu. Poljski socialdemokrat Reger je zahteval v svojem govoru, da se morajo tudi šlezijci Poljaki zediniti s Poljsko. Nemški nacionalec Harl je trdil, da so Nemci trdno odločeni zrušiti češke fantazije o češki državopravni samostojnosti. Češki Nemci hočejo samostojno provinco Nemško Češko in kličejo „Proč od Čehovi!“

Navdušeno je govoril v češkem smislu češki agrarec o. Zahradnik. Izjavil je, da se mora znova povdarjati Palackega geslo: „Če bi Avstrije ne bilo, bi se morala ustanoviti!“ Polemiziral je proti izvajanjem opata Helmerja v gosposki zbornici. Pritoževal se je, da češki narod nima nobenega cerkvenega kneza iz naroda in povdarja, da je 96% češkega naroda katolikov. Češki narod mora zmagati, kajti Zvečar je z njim! (Odobranje pri Slovanih.)

Nemški nacionalec dr. Erlar je grozil z nemško opozicijo, če bi vlada ugodila češkim in jugoslovanskim zahtevam. Dr. Erlar je šel v svoji nestrpnosti tako daleč, da je žalil celo člana cesarske hiše. Podpredsednik poslanec Jukel ga je poklical k redu.

Srb Vukotič je pričel govoriti v srbskem jeziku. Nadaljeval je nemško in je odločno zahteval v imenu Jugoslovancov mir na podlagi svobode in pravice samoodločevanja narodov. Zavračal je mir, ki bi utrdil gospodstvo Nemcev in Madžarov nad drugimi narodi. Govornik je nato govoril o preganjanju Jugoslovancov in je zahteval jamstva, da se kaj takega več ne zgodi. Najboljše jamstvo za to pa je samostojna jugoslovanska država. Jugoslovanci ne zapajo vladi in bodo glasovali proti državnemu proračunu.

Med drugimi je nato še govoril gornjeavstrijski krščansko-socialni poslanec dr. Schlegel, ki je ostro kritikoval vladno gospodarstvo med vojno, zahteval odpravo central in odpust 50letnih.

Za Schleglom je govoril češki katoliško-narodni poslanec Kadlčak, ki je izjavil, da stoji češki katoliško-narodni klub na stališču deklaracije čeških poslancev z dne 30. maja 1917. Avstrija ni nikaka nemška država. Vladni sistem, ki podpira edino le Nemce napram večini drugih državljanov, ne vodi do notranjega miru.

Notranji minister grof Toggenburg je pisмено odgovoril na interpelacijo o pouličnih izgredivih dne 2. februarja v Lvovu, ki jih je uprizorila narodnodemokratična mladina. Demonstranti so metali na stražo kamenje; padlo je iz vrst izgredivov tudi kakih 20 strelcev. Od neke strani je prifrčalo nekaj krogel, ki so težko ranile enega gimnazista in enega visokošolca, ki je podlegel rani. Minister zavrača sumničenje, da bi bili nemški vojaki-rajhoveci iz bližnje vojne pošte oddali usodne strele. Minister zagotavlja, da se bo vsa zadeva natanko preiskala.

Pred zbornično sejo dne 6. t. m. se je vršila konferenca klubovih načelnikov. Določil se je načrt za nadaljno posvetovanje o državnem proračunu. Načelniki so se zedinili, da se glavna razprava konča dne 7. t. m. in da se vrši glasovanje tega dne ob 6. uri zvečer. Specialna razprava še bo nato izvedla v osmih skupinah. Za vso podrobno razpravo je določenih 72 ur. Upajo, da bo drugo čitanje končano že dne 22. februarja. Do tedaj bi se naj vršilo 10 plenarnih sej. Pri skupini 2, skupne zadeve in ministrstvo za deželno brambo, bodo vprašali jugoslovanski poslanci ministrskega predsednika glede armadnega vprašanja. Ministrski predsednik bo na to vprašanje tudi takoj odgovoril. Nato se bo pri omenjeni skupini razpravljalo o tej zadevi. Radi zakonske predloge o elektriki sta poslanca Stanek in Tusar ugovarjala, da bi se ta predloga brez prvega čitanja odstopila odseku.

Boljševiki proti pravoslavni cerkvi in duhovščini.

Ruski boljševiki izpričujejo vedno bolj svoje brezversko in proticerkveno naziranje s sklepi, odloki in ukazi, ki popolnoma odgovarjajo njihovem framasonskemu in revolucionarnemu mišljenju. Sklenili so namreč, da ustavijo vsa sredstva za vzdrževanje cerkev, kapel in cerkvenih obredov. Od dne 1. marca naprej bodo ustavili plače duhovščini in profesorjem veronauka. Cerkveni obredi in služba božja je dovoljena le tedaj, če verniki skupno prosijo za tozadevno dovoljenje, toda samo pod pogojem, če verniki tudi plačujejo iz lastnih sredstev stroške za službo božjo.

Temu koraku je kmalu sledil še drug. Izdali so odredbo, ki določa svobodo vesti vseh verskih družb in ločitev države od cerkve. Odpravljene so vse prednosti in omejitve svobode vesti, ki temeljijo na kakem gotovem veroizpovedanju. Vse verske šege in običaji so popolnoma prosti, če le niso na škodo državljanjskim pravicam in javnemu redu. Nihče se ne sme, sklicujoč se na svoje versko prepričanje, odločiti državljanjskim dolžnostim. Verska prisega odpravi, na mesto nje pa stopi slovesna obljuba. Vse sklepanje zakonov in o rojstvih se izročijo državnim uradam, se torej poddržavijo. Šola se popolnoma loči od cerkve. Obvezni verski pouk je odpra-

vljen. Duhovniki in verske družbe ne uživajo nobenih predpravil, nobene državne podpore in ne smejo imeti nobenega premoženja. Njihovo imetje postane ljudska last. Poslopja kot cerkve, samostani in drugi predmeti, ki služijo v verske namene, so last verskih družb, ki imajo pravico do brezplačne uporabe istih.

Ta odlok je vzbudil po vsej Rusiji ne malo ogorčenja. Opaža se močna agitacija redovnikov in druge duhovščine med verniki. V cerkvah se vršijo ljudska zborovanja, na katerih slika ruska preganjana duhovščina žalostni položaj pravoslavne cerkve v Rusiji.

Metropolit v Moskvi je boljševike izobčil iz cerkve. Prišlo je že do velikih nemirov.

Sv. Oče poziva Amerikance.

Njujorški list „Sund“ objavlja pogovor svojega glavnega urednika s sv. Očetom. Papež je pszval ameriško časopisje, naj ga podpira v prizadevanju za doseg stalnega svetovnega miru. Sv. Oče upa, da bo ameriško ljudstvo sprevidelo, da je skrajni čas, da se konča ta popolnoma nepotrebna vojska. Velikostičnost Amerikancev bo gotovo skušala preprečiti nepotrebno nadaljevanje vojske.

Politične vesti.

Minister vitez Zolger pri cesarju. Cesar je dne 6. t. m. sprejel ministra Ivana viteza pl. Zolger v avdijenci.

Zborovanje S. K. Z. v Celju dne 4. februarja je celjski magistrat sporazumno s cesarsko namestnijo in notranjim ministrstvom prepovedal. Ta svoj sklep je motiviral s tem, da se je vsled dohoda velikega števila slovenskih kmetov v Celje bati za javni mir in red. Celjski Nemci in nemškutarji so se torej zbal mirnih in poštenih slovenskih kmetov. In prof Clary je v svoji priznani veliki prijaznosti napram Slovencem na Štajerskem ugodil celjskim zahtevam in je prepovedal občni zbor glavne politične organizacije slovenskoštajerskega kmetijskega ljudstva. To je tisti prof Clary, kateri v svoji veliki avstrijski pravičnosti dovoljuje, da smejo ljudje, ki hujskajo za nadaljevanje vojske a la Wolf, Schreiter itd. slobodno zborovati po naših mestih. Edino slovenski kmet, ki redi armado in meščansko prebivalstvo, ki daje državi najboljše vojščake, ki je v sedanjih vojski doprinesel največ žrtev na oltar domovine, ta bi se ne smel javno pogovoriti s svojimi poslanci o svojih stanovskih zadevah. Pribijemo se enkrat, da prof Clary dovoljuje hujskati proti miru, zloravati slovenskih kmetov pa prepoveduje! Oblasti navažno pritiskajo na društva, da se morajo njih občni zbori redno vršiti vsako leto. In v tem slučaju si oblast sama tolče po nosu ter zabranjuje občni zbor društva, ki deluje na Slovenskem Štajerju v strogo patriotičnem smislu. Celjski magistrat pa je s svojo prepovedjo dosegel ravno nasprotno, kar je nameraval. Ljudstvo je še bolj natančno spoznalo svoje neprijatelje in je ne samo na zborovališču, temveč celo na celjskih ulicah dalo odločno duška svojemu prepričanju. Iz vseh delov Slovenske Štajerske je dospelo več stotin mož, mladeničev, žen in mladenk v Celje. Dasiravno je prišel župan dr. Jabornegg s policijo in dr. Ambroschitzem razganjat ljudi in kljub temu, da so najeti izzivači skušali spraviti slovensko množico iz ravnotežja, vendar je vladal lep mir in red. Stotinja 87. pešpolka, ki je bila pripravljena v bližini, ni imela kaj opraviti. Kljub pozivu in razganjanju po županu in policajih ljudstvo ni maralo iti narazen. Hotelo je zborovati. In vstajali so govorniki kar na dvorišču, pri vходу v hotel, in celo na ulici. Poslanca Pišeka je hotel policaj aretirati, a si je ta korak dobro premislil, ker je opazil, da stoji krog njega krepke postave slovenskih mladeničev in mož. Kot odgovor na nemško izzivanje je tiščera ljudska množica zapela pesem „Hej Slovani.“ Celo po Graški cesti je viharno donela veličastna slovanska himna. Nemci in nemškutarji so kar sikali od jeze, a si niso znali pomagati. Dosegli smo tudi, da je celjski župan dr. Jabornegg po dolgih letih se zopet spomnil, da je sin slovenske Kranjice. Na zahtevo slovenske mladenke je govoril slovensko in je skoro nekako milotožno nagovarjal ljudi, naj se le vendar razidejo. Ljudje pa so šli se le tedaj, ko so sami hoteli. — Vlada, ki je naselila na limanice znanih celjskih vojnih hujskačev, in nam ni dovolila zborovanja, je doživela z magistratom vred velik fiasco. Nobenemu Nemcu se ni skrivilo niti lasu. Nastop celjskega magistrata, namestnije in notranjega ministrstva pa zopet jasno svedoči, da je naša zahteva po osamosvojitvi popolnoma pravilna in opravičena. Mi hočemo biti na svoji zemlji samo svoji gospodarji!

Kočevarski ugovor. Trinajst — nesrečno števalo — kočevarskih duhovnikov je sklenilo in objavilo nesrečen ugovor zoper samostojno jugoslovansko državo. Vzroke in razloge, s katerimi se ti gospodje vojskujejo zoper upravičeno stremljenje slovenskega naroda, so vzeli iz vsenemškega arzenala. Drznejšo se celo Slovencem obitati, da hodimo roko v roki z našimi zunanji sovražniki, da s svojimi zahtevami

za hrbtom napadamo naše zastopnike v Brestu-Litovskem in tako utrjujemo stališče nasprotnikov. Celo tako daleč gre kočevarska drznost, da nam predpostavljajo možnost protiaustrijskega in protihabsburškega srbofilizma. S takimi očitki in žalivami nastopajo proti našemu narodu in njegovim zahtevam Wolf in drugi verski odpadniki in pročodrimski hujskači, ter vse protikatoliške nemškonacionalne stranke, Katoliškim duhovnikom, četudi so Kočevarji, pa malo pristojna, se posluževati takih žaljivih, krivičnih in nekatoliških sredstev proti katoliškemu slovenskemu narodu in njegovi vseobčni želji in popolno upravičeni zahtevi. Se manj pa pristojna kočevarskim duhovnikom, da bi dajali nasvete in navodila slovenski duhovščini na Kranjskem. Slovenska duhovščina ve, kaj je njena naloga, ve, kaj dela in bo v doslednem smislu delala naprej. Odločno pa odklanja vsak poduk od ljudi, katerim so vsenemška gesla zameglila objektivno in trezno sodbo. Sicer pa so Kočevarji s svojim protestom prav široko štrbunknili v mlakužo, zahtevajoč za Kočevarje, katerih je baje 18 tisoč, pravico samoodločbe in narodno avtonomijo. Kočevarji bi naj torej dobili to pravico, osem milijonski narod Jugoslovancov pa ne! Celo Kočevarji bodo morda uvideli, kako nelogično in kako krivično bi to bilo.

Nova jugoslovanska demokratska stranka. Na shodu zaupnih mož kranjske Narodnonapredne stranke, ki se je vršil dne 2. februarja v Ljubljani, se je sklenilo, da se naj ustanovi velika enotna jugoslovanska demokratska stranka, v kateri naj sodelujejo oni pripadniki vseh slojev, ki sprejemajo program Slovencev, Hrvatov in Srbov kot enotnega jugoslovanskega naroda, organiziranega v samostojno narodno državo, vsi oni, ki hočejo uveljaviti načelo doslednega demokratizma v vsem ustroju javne uprave, ki se priznavajo k naprednemu svetovnemu naziranju in ki hočejo, odklanjajoč enostransko razredno stališče, na vseh poljih delati za socializacijo gospodarstva. Shod naroča dosedanjemu N. N. S. izvrševalnemu odboru, naj stopi v dogovor z izvrševalnimi odbori drugih naprednih strank, da se pripravi program nove stranke.

Zahteve Poljakov. Dne 4. februarja se je vršil v mestni dvorani v Lvovu shod 500 odposlancev iz cele Galicije, na katerem je bila enoglasno sprejeta resolucija, da se ustvari nova, samostojna in neodvisna poljska država, kateri bi se naj priključila Galicija. Novi, samostojni poljski državi bi naj vladal naš cesar Karel. V neki drugi resoluciji se zahteva, da se ustvari za novo poljsko državo samostojna in močna armada na podlagi splošne vojaške dolžnosti. Ali so torej Poljaki, ki zahtevajo biti združeni v samostojno in neodvisno državo pod žezlom Habsburžanov, tudi veleizdajalci?

Berolinski razgovori. Pretekle dni so bili v Berolinu važni politični razgovori, katerih se je od naše strani udeleževal grof Czernin, general plem. Waldstätten, ki je namestnik načelnika generalnega štaba, in nekaj drugih častnikov. Predmet razgovorov so bila važna politična in vojaška vprašanja. Gospodje so se nemara precej ukvarjali z vprašanjem, kaj je početi s trdovratnim Trockim, kaj z Ukrajino, kaj z Rumuni. Dosti preglavic jim tudi dela med Poljaki vsepoljska struja, ki se vedno bolj širi in ki ni zadovoljna ne z avstrijsko, ne z nemško rešitvijo poljskega vprašanja, marveč zahteva samostojno Poljsko, segajočo od Karpatov do Vzhodnega morja in naslanjajočo se na federativno rusko republiko.

Nemški državni zbor ima prihodnjo sejo dne 19. februarja.

Poslanec Dittmann — obsojen na pet let ječe. Nemški socialdemokratski poslanec Dittmann je bil v Berolinu obsojen z upoštevanjem olajševalnih okoliščin in z zanikanjem brezčasnega mišljenja radi poizkušenege veleizdajstva na pet let trdnjavske ječe in zaradi odpora proti državni oblasti na dva meseca zapora.

Tedenske novice

Nova častna kanonika lavantinske škofije. Cesar je z odlokom z dne 23. januarja 1918 imenoval dekana in župnika v Smarju v. g. Ivana Bohaneč ter dekana in mestnega župnika v Brežicah v. g. Josipa Mešiček, za častna kanonika lavantinskega stolnega kapitelja. Čestitamo!

Dva nova avstrijska feldmaršala. Naš cesar je imenoval generalnega polkovnika pl. Svetozarja Boroeviča, junaškega branitelja soške fronte in zmagovalca v ednajstih soških bitkah, za feldmaršala. — Tudi osvoboditelj Lvova in vzhodne Galicije, generalni polkovnik baron Böhm-Ermolli, je imenovan za feldmaršala.

Iz učiteljske službe. Na trirazredni ljudski šoli v Raču (2. plačilni razred) je razpisano mesto učitelje. Prošnje do 28. febr.

Odlikovana slovenska kuharica. Kuharica Ana Stergar, ki že 40 let zvesto služi pri gospej Del Cott v Brežicah ob Savi, je bila odlikovana s častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

Vse slovenske posojilnice naj bodo članice slovenske zadrzne organizacije, ne — nemškega Verbanda! Zahtevajte to, člani posojilnice!

† **P. Fruktoz Frank.** Franciškan p. Fruktoz Frank pri Sv. Trojici v Slov. gor. je nenadoma preminul. Dne 15. januarja je šel v svoj rojstni kraj Prem na Kranjskem poročat svojo sestrično. Dne 31. jan. se je vrnil v Maribor in iskal vozniška da bi se peljal do Sv. Trojice. Pa žal brez uspeha. Pošta slučajno tudi ni vozila. Zato jo je mahnil peš. Večkrat je tožil o nezdravem srčju. Težavna pot ga je silno zmučila. Tako se je potožil preč. g. župniku pri Sv. Lenartu. Po kratki večerji je v hudi megli in temi nadaljeval svojo pot čez travnike med Sv. Lenartom in Sv. Trojico. Četrt ure od samostana je v temi in megli zgrešil pot in zašel v potok Velka. Tu ga je kap zadela. Še le 5 febr. so ga našli. Stal je v vodi na lonjen na obrežje. V roki je imel kovček in dežnik. Pokojni Fruktoz je bil blagega srca. Usoda njegovega življenja je bila skoz in skoz tragična, ki je končana s hipno smrtjo. V Slov. goricah se je zlasti ljudstvu v občie priljublil radi svoje priprostosti in ljubeznjivosti. To je kazal povsod, kjer je deloval. Bog mu bodi milostljiv!

Jugoslovanski klub je v zadnjih tednih vsled ogromne uporabe persekucijskega materiala silno okupiran. Delo bi šlo veliko hitreje, ako bi imel klub na razpolago več pisalnih strojev, katere je pa zdaj silno težko dobiti. Zato prosil klub, če bi imel kolo na razpolago pisalni stroj, da ga proti odškodnini da na razpolago za dobo zvišanega parlamentarnega dela. Dotični gospod, oziroma društva itd., naj bi samo pisal na klub pogoje in kakovost stroja, na kar bi klub sam preskrbel varen transport stroja na Dunaj.

Izjeme pri vpoklicu oproščenih. Kakor smo že poročali, je domobransko ministrstvo odredilo, da so vse vojaške oprostite črnovojnikov, rojenih v letih 1900 do 1894, razveljavljene in bi morali vsi dozdaj oproščeni črnovojniki imenovanih letnikov brez izjeme nastopiti vojaško službo. Na posredovanje poslanecv pa sedaj domobransko ministrstvo razglašajo: Okrajne politične oblasti so pooblašene, da smejo napraviti izjeme glede vpoklica dosežaj od vojaščne oproščenih črnovojnikov imenovanih letnikov. Tisti črnovojniki, rojeni v letih 1900—1894, ki so bili dosežaj oproščeni od vojaške službe, bodo še tudi v bodoče oproščeni in sicer le tedaj, če je njihov glavni poklic kmetijstvo in če dokažejo, da nimajo nopenne moške, pa tudi ne ženske delavske osebe, katera bi jih mogla v kmetijstvu nadomestovati, oziroma zastopati, vsled česar bi bil vsled vpoklica dosežaj od vojaške službe oproščenega trajno onemogčen nadaljni obstoj dotičnega kmetskega posestva. Tozadežne prošnje, kolkovane s kolkom po 3 K, naslovljene na domobransko ministrstvo, opremljene s potrebno razvidnostno tiskovino, je vlagati potem županstva na okrajno politično oblast. Domobransko ministrstvo bo dotičnega črnovojnika iz navedenih razlogov ali trajno oprostilo od vojaške službe ali pa vsaj za toliko časa, dokler ne bo kaka druga starejša moška oseba, ki bi prišla pri dotičnem kmetijstvu v pomoč in ki se sedaj nahaja pri vojaki, oproščena od vojaške službe.

Vpoklic oproščenih. Domobransko ministrstvo razglašajo, da morajo dosežaj oproščeni letnikov 1899, 1898 in 1897 odriniti v vojaško službo dne 1. marca, letnik 1896, 1895 in 1894 pa dne 3. aprila. Glede onih oproščencev vseh gorej omenjenih letnikov, ki pripadajo kmetskemu stanu, pa je ministrstvo odredilo, da morajo odriniti v vojaško službo že dne 11. februarja. Pozneje pa bodo dobili vsi ti daljši delovni dopust.

Slike iz življenja beguncev. Naš štajerski rojak Fr. Tratnik (iz Rečice v Gornji Savinjski dolini) nas je presenetil z umetniškimi skicami s soške fronte. * Šest slik, šest bolestitih prizorov, šest bridkih vsklikov k nebeškemu Očetu! Tu beži po polju za silo oblečena mati, ki je komaj rešila golo dete (I); tu koraka v tujino mati s hčerami in culico na hrbtu (II); mati z dvojimi otroki in sklonjenim starčkom išče prenočišča (III); okoli svežnjeve rešenega blaga se naslanjajo obupavajuče begunke, še preplašeni otrok čuti vso grozoto (IV); krasna je mati ob zibelki, ki gleda v duhu že krsto in grob za se in za bolešno dete (V); manj razvita je pokrajina s požganimi in razrušenimi domovi (VI). Pisati verze k tem slikam je nevhvaležna naloga; a tukaj se je spretno rešila. Prilomimo pa, da kletev ni višek izraza bolečin (I) To moti v vzvišenem nagovoru na Boga. Kdor se s srcem poglubi v te skice, bo občutil vso ljubezen, s katero se je umetnik lotil težkega predmeta. Ne rečemo, da se mu je vse posrežilo, a priznomo, da je ustvaril monumentalne značaje in želimo samo, da bi našel ljubitelje, ki bi mu omogočili mirno vstvarjati dovršene umetnine. Zbirko pripravljamo občinstvu. Cena je prav nizka. Že ena slika je toliko vredna ko vsa zbirka; kogar veseli, lahko počubo, ki mu je všeč, obesi pod steklom na steno. Spominjala ga bo na tisoče gorja, o katerem je le čital in slišal, pa ga — hvala Bogu — ne sam doživel.

* Šest skic Begunci. Fr. Tratnik. Ljubljana 1917. Verzi dr. Alojzija Gradnika. Založništvo umetniška propaganda. Ljubljana. Cena 6 K.

Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug vabi na redni občni zbor Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug, ki se vrši v sredo, dne 15. t. m., ob 3. uri popoldne, v posebni sobi Narodnega doma v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Volitev zvezinega odbora za dobo treh let, t. j. 9 odbornikov in 4 namestniki. 3. O organizaciji slovenskega obrtništva na Štajerskem, poroča g. državni poslanec dr. Karel Verstovšek. 4. Nasveti in predlogi o ustanovitvi mojstrske bolniške in podporne blagajne. 5. Zahteve slovenskoštajerskega obrtništva. 6. Razni predlogi. Gospodje delegati in povabljeni činitelji obrtništva se glede važnosti zborovanja in glede nadaljnjega živela slovenskega obrtništva vabijo k zanesljivi udeležbi. Z združnim pozdravom vabi zvezini načelnik: B. Zupanc, tč. načelnik.

Zveze jugoslovanskih železničarjev redna seja osrednjega odbora se vrši do preklica vsako drugo nedeljo v mesecu v Gradcu v Citalnici. Druga seja se tedaj vrši v nedeljo, dne 10. svečanja, ob 8. uri v jutro. Odbornike in zaupnike prosimo, da vzamejo ta odborov sklep na znanje ter si po možnosti svojo službo tako uredijo, da lahko prihajajo k sejam, ker se vabila ne bodo razpošiljala. Vsak član je seveda dobrodošel! Ponovno prosimo vse preganjane tovariše, da dopošljejo natančne podatke o svoji zadevi in sicer priporočene! Koncept pa hranite!

Oklic slovenskih mornarjev za Tiskovni dom v Mariboru. Slovenski mornarji so na lastno roko izdali za pobiranje darov za Tiskovni dom v Mariboru naslednji oklic: Slovenci! Kljub temu, da smo opetovano pokazali na bojnih poljanah in doma zvestobo našemu vladarju, nočejo gotovi krogi razumeti želja in zahtev zatiranega slovenskega naroda po slobodi. Govori vrlih poslancev v državnem zboru so jim v posmeh, predbaciva se jim, da slovenski narod sploh ne stremi po Jugoslaviji, po slobodi, in jim ob vsaki priliki kažejo pot k hlapčevanju. Kakor iskreno želimo skoro povrniti se pod domač krov — tem srčneja je naša volja in zahteva po slobodi, trajni slobodi do sedaj tako zatiranega naroda, katero bomo dosegli prejalislej, ali treba je dokazov, dejanj, ki naj bi svetu pričala, da je pot, začrtana dne 30. maja 1917, naša pot, pot vsega slovenskega, oziroma jugoslovanskega naroda in tudi nas preprostih vojakov-mornarjev. Lepo priliko svedočiti svetu, kako da nam je naša jugoslovanska domovina draga, nam nudijo naši bratje v sicer slovenskem mestu Maribor, katero je pa danes, hvala upravi in pravici, katero smo deležni, na zunanje popolnoma ponemčeno, akoprav prebiva tam v pretežni večini slovenski rod, ki hrepeni po slobodi. Mariborski rojaki bodo postavili na najlepšem delu mesta krasno stavbo, kulturno zavetišče, kamor se bo zatekal ves slovenski rod od Drave in Mure — Tiskovni dom — kateri pa bo stal mnogo, toliko, da se obrača zatirana brača na Štajerskem na ves zavečen jugoslovanski, posebno pa slovenski narod, naj prispeva. Naj pokaže svojo moč in požrtvovalnost do domovine! Mornarji, bodimo mi prvi, ki se odzovemo z večjim zneskom želji Mariborčanov! Celu oslepeli vojaki-reveži so iz neke bolnišnice poslali malo svoto! Tudi mi hočemo, vsak naj po svoji najboljši moči prispeva, domovina, naša prava domovina, nas kliče! Povejmo vstrajnim branilcem severne Jugoslavije, kako da so nam dragi! Odgovorimo njim, klevetnikom, prešerni gospodi, ki nas drži za črne koloniste, da smo omikan in zavečen narod, ki krvavi za slobodo. Naj vedo, da je naša zahteva nezlomljiva volja slovenskega vojaka! Naš odgovor ideji, ki pravi, da mora nemški meč segati s „spico“ do Trsta, do jugoslovanskega morja, katero branimo mi, naj bo krepak. Naj vidi svet, da nas je še nekaj, naj čuje, kaj premorejo tihi slovenski fantje ne samo na bojnem polju, ampak tudi na polju požrtvovalnosti za svoj narod. Ne pripustimo, da nam sovragi trgajo kos za kosom, biser za biserom naše lepe domovine! Darujmo, prispevajmo v narodne namene! Bodimo v podporo našim vrlim zastopnikom na Dunaju! Imenik darovateljev vsake lažje in oddelkov na kopnem bo katastrof, dokument ljubečih src med branilci našega Jadrana, bo priča neprekosljive volje slovenskega mornarja po narodni slobodi. Mesec december naj bi bil čas tihega in izdatnega dela vsakega posameznika. Opogumilo bi zatirano rajo ob Dravi in Muri, ako ji pošljemo kar največjo svoto kot „dar slovenskih mornarjev Tiskovnemu domu v Mariboru.“ Tekmujmo mož z možem, ladja z ladjo, domovina nam bo hvaležna. Bratje, pokažimo se po vzgledu Čehov, da smo tudi mi jako zdrav narod, narod, ki je vreden, da živi sloboden! — Slovenski fantje. — In vrli slovenski mornarji so nabrali več sto kron. Slava jim! Živel! naslečniki!

Gospodarske novice

Občni zbor Kmetijske družbe v Gradcu se vrši dne 20. in dne 21. marca t. l. Podružnice, agitorje in pridobivajte ude in javite iste najpozneje do zadnjega februarja osrednjemu odboru v Gradcu! Število udov naj bo večje kot leta 1914!

Znižane cene za goveje meso. Po poročilih iz Dunaja namerava vlada v bližnjih dneh izdati naredbo, s katero bi se cene za goveje meso precej znižale. Za goveje meso bodo določene sledeče enotne

cene: Za prednje dele 6 K 80 v, za zadnje dele 8 K za 1 kilogram. Oddaja cenenelega mesa za revnejše sloje vsled te naredbe ne bo prizadeta. Kakor vse vladne naredbe, tako bo tudi ta naredba prišla veliko prepozno, kajti goveje živine imamo že itak tako malo, da je nastalo veliko pomanjkanje govejega mesa.

Hmelj. V pretekli dobi ni bilo zaznamovati na hmeljskem trgu v Žatcu nobene kupčije s tujim hmeljem ne lanskega pridelka in tudi ne starejših letnikov. Cene za tuj hmelj so bile samo na papirju in so znašale od 140—170 K za 50 kilogramov.

Razne novice.

Ukradeni redovi — domobranskemu ministru Czappu. V nekem razgovoru med dunajskimi državnimi poslanci o tatvinah na železnicah, je povedal domobranski minister Czapp med drugim, da so mu bili tekem potovanja iz Budimpešte na Dunaj ukradeni iz kovčeka vsi redovi.

22.000 frankov za ubitega moža. Nemška vojna uprava je izplačala vdovi švicarskega stražnika Zuserlega, ki je bil v svoji službi dne 23. jun. 1917 ustreljen od nekega nemškega dragonca, znesek 22 tisoč frankov.

Gostilničar prinesel mesto pšenice pšenični zdrob v mlin. Prijatelj lista nam piše: Nek gostilničar v nekem spodnještajerskem mestu je bil tako srečen, da je imel precej pšenice v svoji zalogi. Naročil je domačim, naj mu pripravijo nekaj pšenice v vrečo in jo zavijejo z vrečo vred v nahrbtnik. Gostilničar je nesel dragoceno reč, bilo je približno 30 kg, v mlin. Peljal se je po železnici do mlina. Ko je mlinar odprl vrečo — je začudeno pogledal gostilničarja in vreče. „Kaj, Vi pravite, da nimate kaj jesti v Vašem mestu? In sedaj bi se še radi norčevali iz mene?“ Gostilničar tudi začudeno pogleda mlinarja in pravi: „Kaj pa je takega?“ In v njegovo veliko začudenje je opazil v vreči lepo bel — pšenični zdrob, katerega so mu domače ženske v svoji raztresenosti nabasale mesto pšenice v vrečo. Gostilničar je moral „vandrat“ zopet z vrečo pšeničnega zdroba nazaj v mesto. Pri tem pa ga je skoro zadela neljuba usoda. V mlin je namreč dospel okrajni žitni nadzornik. Gostilničar je temu gospodu napravil globok poklon in jo je urnih krač pobrisal proti železnici. Če bi bil g. žitni nadzornik ovsal dišeči pšenični zdrob, bi gotovo odvzel gostilničarju težko butaro.

Dopisi.

Maribor. Na pustno nedeljo, dne 10. februarja, se priredi ob 5. uri popoldne v gostilni Narodnega doma zabavni večer v prid slovenske šole v Mariboru.

Maribor. V nedeljo, dne 3. februarja, se je v tukajšnji frančiškanski cerkvi poročil g. Miloš Hohnjec, kipar v Mariboru, z gđe. Frančiško Bezjak. Bilo srečno!

Maribor. Gospod J. Grlec, veleposestnik iz Polja pri Podčetrtku, oče slovenskega pisatelja in vojnega kurata Januša Golec, je kupil znano gostilno „k jagnjetu“ (zum Lamm) na Tegetthoffovi cesti, nasproti glavnemu kolodvoru južne železnice v Mariboru, za ceno 85.000 K. To je zopet nova slovenska pridobitev. Gostilna ima lep vrt in več sob za tujece. Gostilno priporočamo! „S. N.“

Maribor. Pred mariborskim porotnim sodiščem je bila dne 4. febr. obsojena zaradi hudodelstva umora 23 letna dekla Cecilija Breša iz Drakovc, ker je vrgla svojega 1½ leto starega otroka Alojzija v miako; otrok jo utonil. Sodišče jo je obsodilo na smrt na vislicah. V torek je bil zaradi uboja Janez Pauko, gostilničar pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju, obsojen na 6 mesecev ostrega zapora, ker je ustrelil črnovojnika Jakoba Vauhnik. Franc Braček, viničar iz Počehove pri Mariboru je bil obsojen radi ropa, ker je 28. julija 1917 napadel na cesti Franca Kolariča iz Dobrenja, na 7 let težke ječe. — Dne 6. februarja je bil obsojen 23letni pisac pri mariborskem magistratu Otmar Roba na 3½ leta težke ječe, ker je poveril 20.583 K 64 v denarja za podporo družin vpoklicanih.

Maribor. Od mnogih strani dobivamo pritožbe o neurejenem pobiranju pisem iz pouličnih pošt nih nabiralnikov. Dopoldne se začno pisma pobirati šele ob 10. uri, tako da se morejo oddati na železnico še le zvečer. Če bi se pisma pobirala zjutraj vsaj ob 7. uri, bi pošta potem imela zvezo z vlaki na vse strani. Vsled zakasnelega pobiranja pisem se močno zakasni vsa mariborska pošta, odtod tudi toliko pritožb, da ob istem času oddana pisma na Dunaju ali v Gradcu skoro prej dospejo naslovljencu v reke, nege pisma iz Maribora. Pred vojno je bilo običajno, da so pisma, ki so se do 10. ure zvečer zbrala v nabiralnik na kolodvorski pošti, odposlala še z nočnimi vlaki naprej. Sedaj pa se je to opustilo. Upamo, da bo uprava mariborske pošte vendar enkrat odpravila ta nedostatek.

Hoče. Člani Mlekarnice se še enkrat uljudno opozarjajo, naj takoj vplačajo dolžne zapadle deleže, da se poravna ves dolg. Deleži niso izgubljeni, ampak dobi vsak o vplačanem znesku hranilno knjižico. Načelstvo ponovno poziva člane, naj v bližnjem času zadostijo svoji dolžnosti.

Hoče. V nedeljo, dne 10. t. m., popoldne po večernicah, je v kaplaniji občni zbor „Slov. Straže.“ Obenem navadni shod Dekliške Zveze. Pridite v obilnem številu!

Fram. Kat. slov. izobraževalno društvo v Framu priredi v nedeljo 10. t. m. po večernicah dve šaljivi igri. Domačine pa tudi sosede vabi k obilni udeležbi odbora.

Sv. Anton v Slov. gor. Dne 16. jan. smo spremljali k večnemu počitku občespoštovanega posestnika 73. letnega Antona Fras iz Gornje Bengove. Rajni je bil vnet katoličan, zmiraj šaljiv in dobre volje, zato je bil kot dober delavec in krojač, priljubljen daleč na okoli. Nič hudega sluteč, podal se je v nedeljo, dne 13. jan. kakor po navadi k pozni sv. maši, ali nekaj korakov od cerkve, ga je zadela kap. Ko so se ljudje vračali od sv. maše, našli so mrtvega na cesti. Svetla blagemu pokojniku večna luč!

Sv. Peter pri Radgoni. V Policah je dne 14. prosinca umrla gotovo najstarejša ženska naše fars, Lucija Holcman, v 90. letu svoje starosti. Bila je celih 38 let vdova N. v m. p.!

Kapela pri Radencih. V nedeljo, dne 17. feb., popoldne po večernicah priredi naše izobraževalno društvo zborovanje združeno z občnim zborom dekliške zveze. Govori profesor dr. Hohnjec. Kapelčani pridite v obilnem številu!

Ptuj. Kmetijska podružnica za ptujsko okoličino vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 10. februarja t. l. ob 10. uri popoldne v gostilni g. Zupancičeve v Ptuj. Razun občajnih točk je na vspeh poročilo načelnika podružnice g. poslanca Brenčiča o gospodarskih zadevah. Pobirala se bo tudi udnina in sprejemali novi člani.

Hajdin. „Mlade izbira, stare podira.“ Žalni klici osamelega zvona pogostoma poročajo po hajdinski ravani zadnje pozdrave padlih vojščakov dragim domačinom, se poslavljajo od starih iskrenih prijateljev, ki so kot dobre ovce poslušali glas svojega ljubljence. Kamor ne sega glas zvona, naj časopis slovo poda, ker so si ga s svojim vzornim delovanjem povsem zaslužili. Na prvem mestu imenujemo J. Hazemali. Rajni, oče celjskega g. gvardijana, je bil mož stare korenine, skrben gospodar in veren katoličan. Dočkal je 81. leto svoje starosti. — Njemu je sledil Filip Fridl, 12 let starejši in ob enem najstarejši mož v župniji. Oba moža sta v svoji starosti skrbela le za dobro in najboljšo gospodarstvo na onem svetu. — Na god sv. Antona se je preselila v srečno večnost Eliza Florjančič, rojena na Gorici v cirkovski župniji. Tej vrli gospodinjici se ni poznalo 81 leto, ker je bila vedno delavna in nekako veselega lica. To zadovoljnost je pobožni vdovi povzročila izpolnitev njene srčne želje, da bi njen vnuk postal duhovnik. Č. g. A. Zupanič je svojo babico in svojo drugo mater-rednico spremil k večnemu počitku.

Slov. Bistrica. Občni zbor Čitalnice v Slov. Bistrici se vrši v nedeljo, dne 10. februarja, ob 1/2 5. uri popoldne v gostilni g. Petra Novak s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, blagajnika in knjižničarke. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. Po dolgih štirih letih naj bi bil občni zbor sestanek slovenjebistriških Slovenk in Slovencev, katere tem potom uljudno vabi odbor.

Sv. Rupert v Slov. gor. Dne 3. t. m. se je vršila poroka tukajšnje učiteljice gđe. Felicite Škerjanc z veleposesnikom g. Aloizijem Schicker od Sv. Marjete ob Pesnici. Bilo srečno! Pri svatbi so odlični gostje zložili 130 K za dijaško kuhinjo v Mariboru.

Središče. Naše Slovensko katoliško izobraževalno društvo je storilo velik korak naprej. Društvo je namreč kupilo prostorno hišo na lepem, prometnem kraju. V hiši bodo imela dovolj prostora vsa naša društva, ki delujejo na slovensko-katoliškem programu. Prostor bo imela Kmetijska hranilnica in posojilnica in še ostane prostora, ki se bo lahko dal v najem. Za zdaj bo služila hiša svojemu namenu v sedanji obliki, za bodočnost bo pa seveda potrebno misliti na preureditev in prezidavo, tako, da se izpremeni hiša v pravi društveni dom, na katerega bo lahko ponosna cela župnija, saj bo tudi last cele župnije, in bo služil v izobrazbo, procvit in blagostanje cele župnije. Mnogi se sicer nimač dovolj razumevanja za prekoriščno in potrebno napravo, da bi isto v zadostni meri podpirali, na gotovo pridejo sčasoma do spoznanja, zato pa moramo drugi toliko več storiti. Želeti je, naj bi vsak, ki goji verska načela in mu je napredek in blagobit naroda pri srcu, pristopil k društvu in isto ro možnost podpiral. Posebno zdaj je to lahko, dokler je kaj več denarja in ima isti tako malo vrednost. Ne bodimo torej preveč sebični, storimo tudi nekaj za skupnost. Saj tudi s

tem, kar storimo za skupnost, koristimo deloma tudi samemu sebi. Zavedajmo se, da le z izobrazbo in organizacijo pridemo naprej in zasiguramo sebi in našim znancem boljšo bodočnost.

Sv. Križ pri Slatini. Naša Dekliška Zveza uprizeri prihodnjo nedeljo, dne 10. februarja, popoldne po večernicah v Društvenem Domu lepo igro: „Sv. Cita.“ Pred gledališko predstavo slovesno odkritje podobe presvitlega cesarja Karla I. Pridite v obilnem številu!

Dobrna. V nedeljo, dne 10. t. m. ima naša kmetijska podružnica svoj občni zbor. Pobirala se bo udnina (8 kr.) in volili bomo odposlanca za občni zbor v Gradcu. Govoril bo, če kaj vmes ne pride, eden potovalni učitelj. Pridite vsi ob 3 uri v hotel »Union«.

St. Pavel pri Preboldu. Slov. kat. izobraževalno društvo uljudno vabi vse udeležence in prijatelje društva na svoj občni zbor, ki se vrši na prvo postno nedeljo dne 17. febr. po večernicah v prostorih »Društvene doma«.

Gaberje. Kakor izvemo, namerava celjska okoliška občina napraviti trg za prodajo živil, da bi okoliških občanom ne bilo treba hoditi na trg v Celje. S tem bi bilo pomagano tudi kmetom, katerim bi bila s tem pot okrajšana, občina bi imela tudi lepe dohodke iz štantnine.

Zadnja poročila o sedli v petek dne 8. februarja.

Ministrstvo Seidler demisijaralo.

Dunaj, 7. febr.

Državna zbornica je danes nadaljevala glavno razpravo o proračunu. Poljak vitez P. Haller je izjavil, da so Poljaki za načelo samoodločbe narodov ter da s popolnim zaupanjem zasleduje delovanje grofa Czerni a. Poljska zahteva svojega zastopnika pri pogajanjih v Bre-tu-Litovskem in združenje Galicije s poljsko državo pod dednim žezlom avstrijskega cesarja kot poljskega kralja. Nemški socialdemokrat Renner je izjavil, da se delavci ne bodo nikdar odpovedali zahtevi po enaki volilni pravici v občinski zastopi. Po govoru poanca Spinčiča se je razprava ob 1/2 6 uri prekinila. Vse je vrelo k predsedniškemu odru, kajti znano je bilo, da bo pretentnik dr. Gross podal važno izjavo. Predsednik je kratko izjavil: „Vlada je demisijarala (Viharno odobravanje pri Čehih, „Oho“- klici Nemcih). Ker se torej nahaja vlada v stanju demisije, mora zbornica po konstitucionalnem običaju prekiniti svoja posvetovanja. Dan prihodnje seje se bo naznanil pismenim potom. Odpadejo seveda tudi seje odsekov. Sklenem sejo“.

Zbornične seje bodo prekinjenje, dokler bo končana ministrska kriza. V parlamentarnih krogih upajo, da bo zbornica imela že prihodnji torek zopet sejo in da se bo v tej seji predstavilo novo ministstvo.

Vzroki demisije.

Vlada je zadnje dni sprevidela, da bo težko dobila večino za proračun. Poljaki, ki so bili prej pripravljani glasovati za vlado, so radi dogodkov v Lvovu spreminili svoje stališče. Včeraj, dne 7. februarja, okoli 5. ure popoldne so v zbornici doznali za sklepe Poljskega kralja, katero je imelo skoro ves dan važna posvetovanja. Klub je z 26 proti 19 glasem sklenil, da odklanja pričetek porobne razprave o proračunu v nadaljnem sklepu pa je Poljsko kralju odklonilo vladi tudi dvomesečni proračunski provizorij. Predlog, da se dovoli tak proračunski provizorij je bil odklonjen z 22 proti 21 glasom. V zbornici so čakali z napetostjo, kaj bo sledilo sklepu Poljskega kralja. Ko se je doznalo za sklep Poljakov, ni bilo nobenega dvoma več, da bo vitez Seidler iz tega izvajal obširne posledice. Zavrelo pa je znova tudi med Čehi. Vlada je namreč ugodila češkimi radikalnim Nemcem in jim je obljubila, da bo v doglednem času ustanovila novo okrožno sodišče v Trutnovu, in sicer zgolj nemško sodišče. Ko so Čehi to izvedeli,

so zagrozili, da se bodo borili proti tej nameri z najostrejšimi sredstvi, če treba, tudi z razbitjem parlamenta. Stališče ministrstva je postalo nevdržljivo. Ko je vitez Seidler izvedel za sklep Poljakov, je predložil cesarju svojo demisijo. Tako se godi tistim, ki hočejo vladati samo nemško, ne pa avstrijsko.

Razpoloženje v Poljskem klubu.

Poljaki so iz političnih in gospodarskih ozirnov napravili vladi sovražne sklepe. Veliko nezadovoljnost vzbujajo med poljskimi poslanci dejstvo, da je osovraženo vojaštvo iz Nemčije še vedno v Galiciji, da nemške čete še vedno izvršujejo nasilno rekvizicijo itd. V Poljskem klubu, ki je že del časa zavzemal opozicionalno stališče napram vladi, so radikalni elementi pridobili mnogo tal in precejšnjo moč nad konservativci.

Cehi in Jugoslovani solidarni.

Načelnik Jugoslovanskega kluba, dr. Korošec je izjavil ministrskemu predsedniku, da so Jugoslovani v zadevi ustanovitve trutnovske okrožne sodnije popolnoma solidarni s Čehi.

Češki voditelj Stanek je bil v noči od 6. na 7. februarja od 11. do 1. ure pri ministrskem predsedniku, ker je izjavil, da Češki svet sploh ne mara med vojako staviti ministrstvu kakih zahtev in celo ne centralističnemu vladnemu sistemu.

Cesarji sprejel Seidlerjevo ostavko.

Dunaj, 7. febr.

Jutrišnja »Wiener Zeitung« bo prebrala naslednjo cesarjevo lastnoročno pismo:

Ljubi vitez pl. Seidler!

V sporazumu z ostalimi člani ministrstva ste vsprico parlamentarne situacije prosili za dev litev demisije celotnega kabineta.

Ker polagam posebno važnost nato, da ministrstvo, katero uživa moje popolno zaupanje in katero se je izkazalo pod težavnimi razmerami, ostane v uradu, ne morem ugoditi Vaši podani prošnji.

Baden, 7. febr. 1918.

Karel, I. r.

Preustroj ministrstva

V parlamentarnih krogih se sodi, da v novem ministrstvu, če ga tudi sestavi Seidler, ne bo več ne finančnega ministra Wimmerja ne justičnega ministra Schauerja in da se ne bota vrnila več ne grof Toggenburg (notranji minister) in ne minister za prehrano pl. Höfer.

Brest-Litovsk.

Kakor poročajo listi v Nemčiji in na Nizozemskem, bodo nemški in avstrijski zastopniki se trudili do-eči posebni mir z Ukrajino in Rumunijo in tako osamiti Trockega. Če se nam posreči, tako piše „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, z Ukrajino napraviti in dovršiti mir, nas bo razvoj pogajanj s Trockim malo zanimal.

Homatije na Ruskem.

Proticerkvene odredbe boljševikov so vzbudile pri ljudstvu močen odpor. Moskovski nadškof je boljševiške mogotce izobčil iz pravoslavne cerkve. V Petrogradu je več tisoč žensk v dolgi procesiji šlo pred Newski samostan ter so odločno ugovarjale zoper njegovo zaplembo. Petrogradski škof in drugi duhovniki so med obhodom imeli govore in izvrševali cerkvene obrede. Svoje politične cilje zasledujejo boljševiki s svojimi jim popolnoma vnanimi četami in z rdečo gardo. Bojujejo se na treh frontah. Finsko, kateri so priznali samostojnost, bi radi zopet priklenili na Rusijo, zato so lje poslali svojo rdečo gardo, ki je p najobvejših poročilih premagala finsko belo gardo. Svoje čete pošiljajo boljševiki tudi proti Poljakom. Poljski legionarji (26 000 mož) so namreč zavzeli mesto Rogačev, zaprli člane vojaškega in kmetijskega sovjeta in proglasili Rogačev kot del poljske monarhije. Poljaki korakajo proti mestu Smolensk. Prav veliko preglavice dela boljševikom Ukrajina. Trockij je noče izpustiti iz rok in zato pošilja nove čete proti Kievu, glavnemu sedežu ukrajinske Rade.

Koledar za slovenske vojake za leto 1918. Ta priljubljeni vojaški koledar je zopet izšel. Malo pač je vojakov, ki bi ne bili še imeli dozda vojaškega koledarja in na tisoče si ga je naročilo že za leto 1918. Zdaj torej lahko imajo naši vrli vojaki zopet svojega zvestega spremljevalca. V koledarju najdejo naši vojaki mičen spis o cesarju Karolu I. in cesarici Ziti. Čisto nove določbe o državnih podporah za svoje vpoklicanih, razpravo o pokojninah in vzgojnih vdov in sirot, o pokojninah invalidov itd. Poleg tega se v koledarju najdejo tudi natančni predpisi, kako je treba postopati beguncem, da dobijo begunsko podporo. Ob koncu ima koledar kratek verski poduk za vojake in pa molitvenik, obsegajoč najpotrebnejše molitve za krščanskega vojaka. Poleg tega ima koledar 80 strani praznega papirja za pisanje in svinčnik. Vojaki, sezite po novem koledarju in naročite si ga. Domači, kupite možem in sinovom ta potreben koledar in pošljite jim ga na bojišče! Vkljub temu, da se je v zadnjem letu skoraj vse podražilo za več kakor 100%, stane Koledar za slovenske vojake s poštnino vred samo K 1:30. Naroča se samo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Vabilo na naročbo Pondeljrove Straže. Straža, ki izhaja v pondeljek, se more naročiti tudi sama za se. Sama pondeljrova Straža stane:

za celo leto K 4.—
za pol leta K 2.—
za četrt leta K 1.—

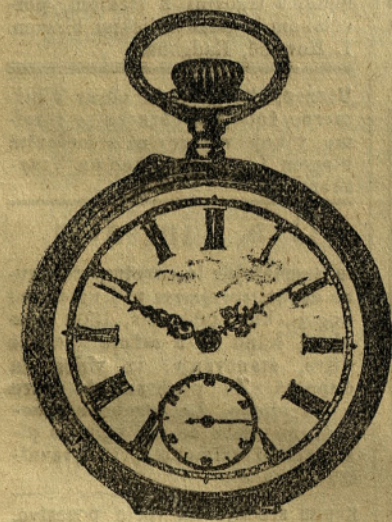
Naročnina se pošlje na naslov: Upravništvo Pondeljrove Straže v Mariboru. Že zadnji pondeljek smo priložili položnice nekdanjega Našega Doma, po katerih se tudi lahko pošlje naročnina za Pondeljrovo Stražo.

Pomožnega pisarja išče okrajna sodnija v Št. Lenartu v Slov. g. Zdajna mesečna plača 163 K. Nastop takoj.

Kupim

korenje, repo, kisl zelje, kisl repo, drevesno skorjo, in ježice, po najvišjih cenah in tudi v vagonih za aprovizacije Ponudbe Karlu Rayer, Maribor, Tegethof ova ulica št. 57.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamčilo

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, sbojčana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegethofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na Kranjskem in stane za celo leto 3 K.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.
Papirna prodajalna Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.
Trafika Handl v Tegetthoff-ovi ulici, Trgovina Czadnik v Stolni ulici.
Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
Papirna trgovina Weigl Glavni trg.
» » Lagler Jos. Schmidpl.
Trafika Jož. Ortner, Schmidplatz 2.
Trafika v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).
Trafika v Grajski ulici.
» Coretti, Grajski trg 7.
» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žilko, blizu glavnega kolodvora).
Trafika Žilko, Melje.
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).
Papirna trgovina Scheidbach, Magdalenski trg 9.
Trafika Maher, Magdalenski trg.
Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.
» Kresnik Ana, Franc Jožefova cesta 33.
Fleischmann v Krčevinah pri Mariboru.

Andritz pri Gradcu:

Trafika Schlacher Marija.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Kristel Ferdinand (organist).

Dobrna pri Celju:

Trafika Ropan Alojzija.

Dolenji Logatec:

Trafika A. Kraigher.

Fram:

Trgovina Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina Jurija Gajšek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.
Zeitungs Exp. Kienreich, Sackstr. 4.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilj v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina M. Zorko.

Kozje:

Trafika Vahčić.

Laški trg:

Trgovina Osolin Jos.

Lebring:

Knjigarna Scheidbach.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Leoben:

Nickl Rupert.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Mala nedelja:

Trgovina Senčar Fr.

Novacerkev pri Celju:

Jankovič Antonija.

Petrovče:

Trgovina Polanc Jozef.

Ptuj:

Trafika Franc Julis Glavni trg.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. A. Marinčič.

Postojna:

J. Marinšič.

Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
Trgovina A. Krempel.

Ruše pri Mariboru.

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sterntal:

Cisel Matilda.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Peter Čauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Trgovina D. Tombah.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Vransko:

G. Brezovšek Ernest.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor. Posamezna številka stane 16 vin.

„Straža“ izhaja vsak pondeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 12 K, za pol leta 6 K in za četrt leta K 3.— Naslov za pošiljatev naročnine: Upravništvo lista „Straža“, Maribor. Pozamezna številka stane, kedar obsega 8 strani, 16 v, na 4 straneh pa 10 v.

Kdor še ni naročen na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču. Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna
(dalmatinska) od 56 l naprej
po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka
F. CVITANIC vdova **V MARIBORU**,
Šolska ulica št. 5.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg št. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za male denarja in male izgubo časa se vidi manj zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

KUPIM

za vojaštvo 30—40 vagonov bele repe, korenja, krme in pese po najboljših cenah. Ponudbe z navedbo cene za vagon na naslov:

A. KREPEK,

MARIBOR, Bismarkova ul. 19.

Gostilna
Narodni Dom
v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu v Mariboru, v okolici in vsem, ki potujejo v Maribor. Točijo se najfinejša vina: Pekarčan i. t. d. Priznana dobra kuhinja.

V Narodnem Domu se vedno najde poštena slovenska družba.

Se priporočata

A. in L. Stelzer.

OOOOO:OOOOO

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Zelo lep kratak zimski jopič, deklško bluzo, površni jopič, svilnati robec, robec iz volne, nov površnik temne barve, neprežgano pristno kavo odda proti moki, žitu i. t. d. Vertačnik Maribor, Blumengasse št. 23, vrata 3.

Sprejem dva učenca v uk, katera sta dobrih starišev, in sta vsaj z dobrim uspehom dovršila štiri-razredno ljudsko šolo. Ivan Rebek, stavbeni in umetni ključavničar v Celju.

Kupim pianino, madraca in posteljni vložek za denar in druge stvari. Naslov v upravnistvu.

Stenovanje z 2 ali 3 sobami išče obitelj brez otrok ali takoj ali do 1. aprila. Ponudbe pod „D. L.“ na upravništvo „Straže“ 22

Išče se takoj vničar. G. Serbec, Kamnica, Maribor. 23

KUPIM
dobro ohranjen
PIANINO
ali
HARMONIJ
Naslov na upravo tega lista št. 24.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Tretja izvanredna C. kr. državna loterija za vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

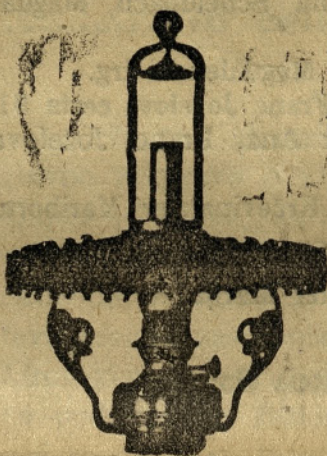
200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

21. februarja 1918. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupee srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v **Liubljan**

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Devoljuje članom posojila proti poročtvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali znanbi na službene prejeme.

Vredajo se posojila v 7%, 15 ali 22%, letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obdobjih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v **Liubljan**, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4%.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Eno cerkev ali altarno sliko poslika katol. umetnik, propagator umeni cirkevne, brezplačno, le povrnitev režijskih stroškov. Podrobna pojasnila daje „Revue pro umeni cirkevni“, Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Uč-nec in prodajalka se sprejmeta, v trgovini z steklom, porcelanom in galanterijskim blagom. I. Kovačič, Radgona.

Učenec, krepk in zdrav s primerno šolsko izobražbo se sprejme takoj v trgovini z mešaninami blagom L. Schwentner na Vranstem.

Dva vini arja.

le samostojne in spretne strokovne osebe, sprejem pod ugodnimi pogoji, kot 2000 ozi. 1500 kron plače, letno 2—3 sožnje drv, kosa njeve, stanovanje, iz vinograda deputat. Za prehrano je dobro poskrbljeno. Le strokovno izobražene osebe se naj oglašijo pisмено ali ustmeno pri upravništvu „Straže“.

Kupim srednje ali večje posestvo, na katerem bi se redilo več glav živine. Resne ponudbe takoj na upravo „Straže“ pod „Živa meja.“

Hša s prodajalno v Mariboru se proda za 45.000 K. Vpraša se pri Ani Golner, Maribor, Mozartstr. 48, I. nadst. 25

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Obrestuje hranilne vloge po

3 3/4 %

Za nalaganje po pošti na razpolago poloznice poštne hranilnice št. 92465.

Daje posojila

pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poročtvu in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

OO „HOTEL BELI VOL“, Graška (cesarja Vičjema) cesta št. 9. OO